

Historia sztuki pierwszego stopnia, profil ogólnoakademicki

1. Dziedziny i dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty uczenia się

Dziedzina nauki	Dyscyplina naukowa	Udział %
Dziedzina nauk humanistycznych	nauki o sztuce	100

2.1 Opis efektów uczenia się, uwzględniający uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia określone w ustawie o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz charakterystyki drugiego stopnia określone w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust.3 ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku historia sztuki posiada uporządkowaną i teoretycznie ugruntowaną wiedzę dotyczącą miejsca historii sztuki wśród nauk humanistycznych, jej specyfiki metodologicznej oraz odrębności jako dyscypliny badawczej. Dysponuje szeroką znajomością dziejów sztuki europejskiej i polskiej – od starożytności po współczesność – zdobytą podczas wykładów, ćwiczeń stacjonarnych i terenowych, warsztatów oraz zajęć do wyboru powiązanych z aktualnymi badaniami prowadzonymi w jednostce. Zna zaawansowaną terminologię historii sztuki, orientuje się w funkcjonowaniu instytucji kultury, współczesnym życiu artystycznym oraz podstawach prawa autorskiego. W zakresie umiejętności absolwent potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę teoretyczną w praktyce, zgodnie z metodami właściwymi historii sztuki. W trakcie proseminariów, seminariów, warsztatów i konwersatoriów rozwija kompetencje badawcze: formułuje problemy badawcze, analizuje je, wyszukuje, selekcjonuje i interpretuje informacje, a następnie wykorzystuje je w pracy naukowej i projektach badawczych. Umie przygotować poprawną merytorycznie i formalnie wypowiedź ustną oraz pisemną, dostosowaną do potrzeb odbiorców, posługując się właściwym aparatem naukowym i specjalistycznym językiem dyscypliny. Potrafi analizować, interpretować i prezentować dzieła sztuki oraz zjawiska artystyczne – zarówno dawne, jak i współczesne – uwzględniając ich kontekst historyczny, kulturowy, religijny i społeczny. Zna podstawy inwentaryzacji, dokumentacji i digitalizacji zbiorów oraz sprawnie korzysta z nowoczesnych narzędzi cyfrowych. Posługuje się nowożytnym językiem obcym na poziomie B2 oraz potrafi wykorzystywać język łaciński w badaniach historyczno-artystycznych. Może również uzyskać uprawnienia nauczycielskie do prowadzenia przedmiotu historia sztuki na poziomie maturalnym. Studia rozwijają także kompetencje społeczne absolwenta, w tym świadomość odpowiedzialności za ochronę dziedzictwa kulturowego i artystycznego. Absolwent docenia znaczenie współpracy i pracy zespołowej, aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym oraz rozumie potrzebę ustawicznego kształcenia i poszerzania perspektywy humanistycznej. Praktyki zawodowe i zajęcia terenowe umożliwiają mu konfrontację wiedzy teoretycznej z funkcjonowaniem instytucji kultury oraz przygotowują do świadomego działania w środowisku zawodowym. Dzięki zdobytym kwalifikacjom absolwent może podjąć pracę w muzeach, galeriach, na rynku dzieł sztuki, w instytucjach kultury, w edukacji artystycznej (w tym jako nauczyciel

historii sztuki na poziomie maturalnym), w mediach jako dziennikarz lub redaktor specjalizujący się w tematyce artystycznej, a także w obszarze popularyzacji i animacji kultury czy doradztwa kolekcjonerskiego. Jest również przygotowany do działań związanych z ochroną dzieł sztuki. Szczegółowy wykaz zawodów, do których szczególnie predysponowani są absolwenci historii sztuki, znajduje się w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy (Dz.U. z 2018 r. poz. 227, z 2021 r. poz. 2285, z 2022 r. poz. 853, z 2024 r. poz. 1372). Absolwent jest również przygotowany do kontynuowania edukacji na studiach magisterskich z historii sztuki lub innych kierunkach humanistycznych.

Symbol efektu na kierunku	Efekt uczenia się dla absolwenta	Odniesienie do efektów uczenia się na poziomie 6 PRK
Wiedza <i>Absolwent zna i rozumie...</i>		
HS1_W01	w zaawansowanym stopniu terminologię z zakresu historii sztuki, obejmującą w szczególności architekturę, urbanistykę, sztuki plastyczne, rzemiosło artystyczne i design;	P6S_WG
HS1_W02	w zaawansowanym stopniu najważniejsze techniki, materiały i procesy technologiczne związane z powstawaniem dzieł sztuki oraz ich wpływ na formę, funkcję i trwałości dzieła;	P6S_WG
HS1_W03	w zaawansowanym stopniu zasady inwentaryzacji i dokumentacji obiektów sztuki zgodnie z obowiązującymi standardami muzealnymi i konserwatorskimi, w szczególności dotyczące ich opisu, datowania, rozróżniania rodzajów, typów i funkcji oraz identyfikacji zastosowanych technik;	P6S_WG
HS1_W04	podstawowe narzędzia cyfrowe wykorzystywane w historii sztuki, w tym bazy danych, repozytoria, biblioteki cyfrowe i narzędzia AI, oraz ich zastosowanie w analizie, dokumentacji i udostępnianiu zbiorów;	P6S_WK
HS1_W05	w zaawansowanym stopniu fundamentalne teorie, koncepcje i metody badawcze stosowane w historii sztuki oraz ich znaczenie dla opisu, analizy i interpretacji dzieł sztuki;	P6S_WG
HS1_W06	w zaawansowanym stopniu szczegółowe zagadnienia z zakresu historii sztuki w ujęciu chronologicznym, tematycznym i problemowym, w zakresie najważniejszych epok, stylów, tendencji i kierunków w sztuce europejskiej i pozaeuropejskiej, od starożytności po czasy współczesne;	P6S_WG
HS1_W07	w zaawansowanym stopniu tematy, motywy i pojęcia ikonograficzne i ikonologiczne oraz ich zastosowanie w analizie dzieł sztuki;	P6S_WG
HS1_W08	w zaawansowanym stopniu kierunki historycznego rozwoju historii sztuki jako dyscypliny oraz najważniejsze naukowe osiągnięcia aktualnej historii sztuki;	P6S_WG
HS1_W09	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji oraz ich wpływ na funkcjonowanie kultury i sztuki;	P6S_WK
HS1_W10	funkcjonowanie instytucji kultury, mechanizmy obiegu sztuki w kontekście społecznym i ekonomicznym oraz rolę instytucji krytyki artystycznej;	P6S_WK
HS1_W11	podstawowe zależności między dziełem sztuki a kontekstem historycznym, społecznym, kulturowym, religijnym i politycznym w różnych epokach;	P6S_WK
HS1_W12	zagadnienia z zakresu wiedzy z wybranych dyscyplin humanistycznych oraz ich powiązania z historią sztuki - w szczególności historii, filozofii, antropologii, wiedzy o kulturze i religii oraz literaturoznawstwa - w stopniu niezbędnym do rozumienia, analizy i interpretacji dzieł sztuki;	P6S_WK
HS1_W13	miejsce historii sztuki wśród nauk humanistycznych oraz jej powiązania z wybranymi naukami społecznymi, ścisłymi i przyrodniczymi;	P6S_WK
HS1_W14	podstawowe uwarunkowania prawne i instytucjonalne funkcjonowania sztuki i dziedzictwa kulturowego, w tym zasady ochrony zabytków;	P6S_WK
HS1_W15	podstawowe pojęcia z zakresu prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej;	P6S_WK
HS1_W16	podstawowe zasady etyki badań naukowych oraz standardy rzetelności akademickiej obowiązujące w humanistyce;	P6S_WK
HS1_W17	podstawowe ekonomiczne i organizacyjne uwarunkowania działalności zawodowej w obszarze kultury, w tym zasady finansowania i upowszechniania dziedzictwa kulturowego;	P6S_WK
HS1_W18	podstawowe zasady tworzenia i rozwijania różnych form przedsiębiorczości w obszarze kultury i sztuki.	P6S_WK

Umiejętności

Absolwent potrafi innowacyjnie wykonywać zadania oraz rozwiązywać złożone i nietypowe problemy w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach, samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie i komunikować się z otoczeniem i uzasadniać stanowiska, w szczególności:

HS1_U01	posługiwać się zaawansowaną terminologią i językiem specjalistycznym właściwym dla historii sztuki;	P6S_UW
HS1_U02	rozpoznawać najważniejsze techniki, materiały i technologie stosowane przy realizacji dzieł sztuki;	P6S_UW
HS1_U03	rozpoznawać podstawowe rodzaje, typy, funkcje i formy dzieł sztuki z różnych okresów oraz je dokumentować, wykonując opisy i dokonując datowania;	P6S_UW
HS1_U04	pracować w bezpośrednim kontakcie z obiektem, dokonując jego wstępnej analizy oraz wykonując dokumentację fotograficzną i pomiary;	P6S_UW
HS1_U05	wyszukiwać, selekcjonować, porządkować i krytycznie oceniać informacje pochodzące z literatury naukowej, katalogów, baz danych, zasobów cyfrowych i narzędzi AI w pracy historyka sztuki;	P6S_UW
HS1_U06	przeprowadzić podstawową analizę formalną, stylistyczną i ikonograficzną konkretnego dzieła sztuki, stosując metody typowe dla historii sztuki;	P6S_UW
HS1_U07	charakteryzować obiekty z poszczególnych epok oraz obszarów geograficznych i kulturowych, wskazując podstawowe różnice, podobieństwa i zależności między nimi;	P6S_UW
HS1_U08	umieszczać dzieła sztuki w ich kontekście historycznym, kulturowym, społecznym oraz w odpowiedniej przestrzeni polityczno-geograficznej;	P6S_UW
HS1_U09	łączyć wiedzę z różnych dyscyplin humanistycznych w zakresie niezbędnym do analizy dzieł sztuki oraz rozwiązywania nietypowych problemów pojawiających się w praktyce zawodowej;	P6S_UW
HS1_U10	analizować teksty źródłowe i teoretyczne dotyczące sztuki oraz interpretować je w kontekście epoki;	P6S_UW
HS1_U11	przygotować stan badań, katalog obiektów lub pracę pisemną o charakterze naukowym, popularnonaukowym lub krytycznym, z zastosowaniem właściwego aparatu badawczego i poprawnie opracowanego materiału bibliograficznego i ilustracyjnego;	P6S_UW
HS1_U12	opracować i przedstawić projekt popularyzatorski, edukacyjny lub wystawienniczy dotyczący sztuki lub dziedzictwa kulturowego, wykorzystując zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne oraz dostosowując metody i formy przekazu do potrzeb i możliwości różnych grup odbiorców;	P6S_UW
HS1_U13	konstruować logiczne, spójne i merytorycznie poprawne wypowiedzi ustne i pisemne, wykorzystując zasady argumentacji i styl naukowy, formułując i analizując problemy badawcze, dobierając odpowiednie metody i narzędzia oraz opracowując i prezentując wyniki badań, a także prowadzić dyskusje oraz oceniać i interpretować dzieła sztuki;	P6S_UK
HS1_U14	komunikować się w języku obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w tym w zakresie podstawowej terminologii historii sztuki;	P6S_UK
HS1_U15	posługiwać się językiem łacińskim na potrzeby badań historyczno-artystycznych;	P6S_UK
HS1_U16	pracować w zespole lub samodzielnie, planować zadania oraz skutecznie współdziałać przy realizacji projektów badawczych lub dokumentacyjnych;	P6S_UO
HS1_U17	planować i rozwijać aktywność poznawczą w zakresie historii sztuki oraz własnego rozwoju zawodowego.	P6S_UU

Kompetencje społeczne

absolwent jest gotów do kultywowania i upowszechniania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i poza nim, samodzielnego podejmowania decyzji, krytycznej oceny działań własnych, działań zespołów, którymi kieruje, i organizacji, w których uczestniczy, przyjmowania odpowiedzialności za skutki tych działań, w szczególności:

HS1_K01	krytycznej oceny własnej wiedzy i umiejętności oraz rozpoznawania granic swoich kompetencji; w sytuacjach wymagających specjalistycznej wiedzy zasięga opinii ekspertów, podejmując decyzje w sposób odpowiedzialny i uzasadniony;	P6S_KK
HS1_K02	aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym oraz do upowszechniania wiedzy o sztuce w sposób rzetelny i odpowiedzialny;	P6S_KO
HS1_K03	kierować się zasadami etyki zawodowej oraz odpowiedzialnie odnosić się do dziedzictwa kulturowego, respektując jego wartość i różnorodność;	P6S_KR
HS1_K04	świadomego i etycznego korzystania z narzędzi cyfrowych, w tym technologii AI w pracy zawodowej;	P6S_KR
HS1_K05	wykazywania inicjatywy w tworzeniu projektów edukacyjnych, popularyzatorskich lub wystawienniczych w obszarze sztuki lub dziedzictwa kulturowego.	P6S_KO

2.2 Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia

Weryfikacja obejmuje wszystkie kategorie obszarów (wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne) i odbywa się w sposób ciągły oraz etapowy w trakcie całego cyklu kształcenia. Dobór metod weryfikacji jest dostosowany do specyfiki zajęć oraz charakterystyki realizowanego materiału, a szczegółowe zasady i formy zaliczeń dla każdego modułu/przedmiotu określone są w indywidualnych kartach przedmiotów (sylabusach). Końcowa weryfikacja realizacji efektów uczenia się odbywa się poprzez złożenie pracy dyplomowej i zdanie egzaminu dyplomowego..

Do najczęściej stosowanych metod weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się należą:

1) w zakresie wiedzy:

- **Egzaminy i zaliczenia:** pisemne (testowe, opisowe), ustne oraz kolokwia;
- **Prace pisemne:** referaty, eseje, raporty oraz inne opracowania przygotowywane samodzielnie na zadany temat;
- **Prezentacje multimedialne:** przygotowywane i prowadzone indywidualnie lub grupowo;
- **Egzamin dyplomowy:** weryfikuje kompleksową wiedzę z zakresu kierunku studiów oraz biegłość w posługiwaniu się właściwą terminologią.

2) w zakresie umiejętności:

- **Działania praktyczne:** uczestnictwo w warsztatach oraz zajęciach projektowych;
- **Projekty i zadania:** przygotowanie indywidualnych lub zespołowych projektów oraz rozwiązywanie zadań problemowych (w trakcie i poza zajęciami);
- **Dokumentacja i raportowanie:** wykonanie sprawozdań oraz spójnych raportów z zadanych prac;
- **Wystąpienia:** prezentacje multimedialne, które pozwalają ocenić sprawność przekazu i argumentacji;
- **Egzamin dyplomowy:** sprawdza umiejętność udzielania logicznych odpowiedzi i argumentowania w oparciu o wiarygodne źródła.

3) w zakresie kompetencji społecznych:

- **Aktywność i zaangażowanie:** ocena postawy studenta podczas zajęć grupowych, udział w dyskusjach oraz bieżąca aktywność na zajęciach;
- **Etyka i odpowiedzialność:** ocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia lub promotora w zakresie przestrzegania zasad etyki oraz poszanowania praw własności intelektualnej;
- **Organizacja pracy:** weryfikacja terminowości wykonywania zleconych zadań;
- **Praca zespołowa:** realizacja zadań, projektów i referatów w formach grupowych, co pozwala ocenić zdolność do współdziałania;

- **Egzamin dyplomowy:** jako ostateczne potwierdzenie ukształtowanych postaw i profesjonalizmu.

Metody i formy weryfikacji efektów uczenia się mogą zostać zmienione dla studentów ze szczególnymi potrzebami na warunkach i zasadach określonych w Regulaminie Studiów.

Proces oceniania jest transparentny, a kryteria oceny dla każdej metody weryfikacji są podawane do wiadomości studentów przed rozpoczęciem zajęć. Ocena końcowa z przedmiotu może stanowić wypadkową ocen cząstkowych uzyskanych za poszczególne zadania, aktywność oraz wyniki egzaminów lub zaliczeń końcowych, zgodnie z zasadami określonymi w sylabusie. Przy egzaminach i zaliczeniach na ocenę stosuje się skalę ocen określoną w Regulaminie Studiów.

3.1 Program studiów stacjonarnych

Ogólne informacje o programie	
Klasyfikacja ISCED	0213
Liczba semestrów	6
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Język wykładowy	polski
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat
Łączna liczba godzin zajęć konieczna do ukończenia studiów	<i>moduł peryferia sztuki + ocena i ochrona dziedzictwa kultury</i> 2251 (+ 60 h praktyk) <i>moduł nauczycielski</i> 2281 (+180 h praktyk)
Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów	<i>moduł peryferia sztuki + ocena i ochrona dziedzictwa kultury</i> 180 <i>moduł nauczycielski</i> 184
Liczba punktów ECTS w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	94
Liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć kształtujących umiejętności związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową	158
Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauki języków obcych	13
Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach modułów realizowanych w formie zajęć do wyboru	58
Liczba punktów ECTS, którą student może uzyskać w ramach praktyk studenckich	<i>moduł peryferia sztuki + ocena i ochrona dziedzictwa kultury</i> 2 <i>moduł nauczycielski</i> 6
Liczba punktów ECTS jaką student musi uzyskać realizując zajęcia z zakresu nauk społecznych	5
Wymogi związane z ukończeniem studiów	praca dyplomowa i egzamin dyplomowy
Opis realizacji programu	
<p>W toku studiów studenci realizują:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przedmioty obowiązkowe 120 ECTS w tym 2. zajęcia w języku obcym 13 ECTS w tym: <ul style="list-style-type: none"> - lektorat – 10 ECTS - konwersatorium z zakresu historii sztuki – 3 ECTS 3. zajęcia do wyboru 58 ECTS w tym: <ul style="list-style-type: none"> - zajęcia z zakresu nauk społecznych 5 ECTS - moduły 2 z 3 – 22 ECTS: <ul style="list-style-type: none"> • moduł peryferia sztuki + ocena i ochrona dziedzictwa kultury 	

lub

- moduł peryferia sztuki/ocena i ochrona dziedzictwa kultury + moduł nauczycielski

- wykłady/konwersatoria monograficzne 31 ECTS

4. praktyki studenckie w zależności od wybranych modułów:

- moduł peryferia sztuki + ocena i ochrona dziedzictwa kultury 2 ECTS

lub

- moduł peryferia sztuki/ocena i ochrona dziedzictwa kultury + moduł nauczycielski 6 ECTS

Studenci będący cudzoziemcami uzyskują dodatkowe 6 punktów ECTS, uczęszczając na przedmiot Język polski akademicki dla cudzoziemców

Organizatorem praktyk jest UKSW. Informacje dotyczące zasad i form odbywania praktyk regulują: Regulamin Praktyk Studenckich UKSW oraz program praktyk, stanowiący załącznik do programu studiów.

3.2 Zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia oraz sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia STUDIÓW STACJONARNYCH

Nr semestru	Nazwa przedmiotu/moduł kształcenia	Język wykładowy	Symbole efektów uczenia się (należy podać wszystkie EUs, jakie student uzyska po zaliczeniu przedmiotu)	Forma zajęć (wykład, ćwiczenia, konwersatorium)	Sposób weryfikacji efektów uczenia się (zaliczenie na ocenę, bez oceny, egzamin)	Liczba godzin	Liczba ECTS
Przedmioty obligatoryjne						1621	120
Wprowadzenie do historii sztuki:							
1	Wprowadzenie do historii sztuki: Architektura	polski	HS1_W01, HS1_W02, HS1_U01, HS1_U02	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	30	2
1	Wprowadzenie do historii sztuki: Plastyka	polski	HS1_W01, HS1_W02, HS1_U01, HS1_U02	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	30	2
1	Wprowadzenie do historii sztuki: Techniki artystyczne	polski	HS1_W02, HS1_U02	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	30	2
1	Wprowadzenie do historii sztuki: Rzemiosło artystyczne i design	polski	HS1_W01, HS1_W02, HS1_U01, HS1_U02	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	15	1
1	Wprowadzenie do historii sztuki: Urbanistyka w perspektywie historycznej	polski	HS1_W01, HS1_W06, HS1_W11	wykład	egzamin	30	2
1	Wprowadzenie do historii sztuki: Historia ogrodów	polski	HS1_W01, HS1_W06, HS1_W11	wykład	egzamin	30	2
1	Wprowadzenie do historii sztuki: Nauki pomocnicze	polski	HS1_W12, HS1_U01, HS1_U03, HS1_U15	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	30	2
1	Wprowadzenie do historii sztuki: Warsztat historyczki(-ka) sztuki	polski	HS1_W04, HS1_W16, HS1_U05	warsztaty	zaliczenie na ocenę	15	1
Opis i analiza dzieła sztuki:							
1	Opis i analiza dzieła sztuki: Architektura	polski	HS1_W03, HS1_W05, HS1_U03, HS1_U06	warsztaty	zaliczenie na ocenę	30	3
1	Opis i analiza dzieła sztuki: Malarstwo i rzeźba	polski	HS1_W03, HS1_W05, HS1_U03, HS1_U06	warsztaty	zaliczenie na ocenę	30	3

I	Opis i analiza dzieła sztuki: Rzemiosło artystyczne	polski	HS1_W03, HS1_W05, HS1_U03, HS1_U06	warsztaty	zaliczenie na ocenę	15	2
Filozofia:							
I	Historia filozofii	polski	HS1_W12, HS1_U09	wykład	egzamin	30	2
Lektoraty:							
1	Lektorat języka łacińskiego	j. łaciński	HS1_U10, HS1_U15	lektorat	zaliczenie na ocenę	30	2
1	Lektorat języka nowożytnego (B2)	j. obcy	HS1_U14	lektorat	zaliczenie na ocenę	30	2
Zajęcia ogólnouczelniane:							
1	Kultura i techniki studiowania	polski	HS1_W16, HS1_K03	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	15	1
1	Szkolenie BHP	polski	-	-	zaliczenie	4	0
Historia sztuki starożytnej i bizantyjskiej:							
2	Sztuka starożytna	polski	HS1_W06, HS1_W08, HS1_W11	wykład	egzamin	60	4
2	Sztuka wczesnochrześcijańska i bizantyjska	polski	HS1_W06, HS1_W08, HS1_W11	wykład	egzamin	30	2
Historia sztuki średniowiecznej:							
2	Architektura średniowieczna	polski	HS1_W06, HS1_W08, HS1_W11	wykład	egzamin	45	3
2	Plastyka i rzemiosło artystyczne w średniowieczu	polski	HS1_W06, HS1_W08, HS1_W11	wykład	egzamin	60	4
2	Ikonografia średniowieczna	polski	HS1_W07, HS1_W12	wykład	egzamin	30	2
Lektoraty:							
2	Lektorat języka łacińskiego	j. łaciński	HS1_U10, HS1_U15	lektorat	zaliczenie na ocenę	30	2
2	Lektorat języka nowożytnego (B2)	j. obcy	HS1_U14	lektorat	zaliczenie na ocenę	30	2
Ćwiczenia terenowe:							
2	Toruń (1 dzień)	polski	HS1_U04, HS1_U07, HS1_U08	ćwiczenia terenowe	zaliczenie na ocenę	8	0,5
2	Aktualne zjawiska artystyczne (8 spotkań - Warszawa)	polski	HS1_W10, HS1_W14, HS1_U08, HS1_K02	ćwiczenia terenowe	zaliczenie na ocenę	16	1,5
Historia sztuki nowożytnej:							

3	Architektura nowożytna	polski	HS1_W06, HS1_W08, HS1_W11	wykład	egzamin	45	3
3	Plastyka nowożytna Europy	polski	HS1_W06, HS1_W08, HS1_W11	wykład	egzamin	30	2
3	Plastyka nowożytna Rzeczypospolitej	polski	HS1_W06, HS1_W08, HS1_W11	wykład	egzamin	30	2
3	Ikonografia nowożytna	polski	HS1_W07, HS1_W12	wykład	egzamin	30	2
Historia doktryn artystycznych:							
3	Teoretycy i artyści o sztuce	polski	HS1_W12, HS1_U10	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	30	2
Lektoraty:							
3	Lektorat języka łacińskiego	j. łaciński	HS1_U10, HS1_U15	lektorat	zaliczenie na ocenę	30	2
3	Lektorat języka nowożytnego (B2)	j. obcy	HS1_U14	lektorat	zaliczenie na ocenę	30	2
Zajęcia ogólnouczelniane:							
3	Ochrona własności intelektualnej	polski	HS1_W15	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	15	1
WF							
3-4	Wychowanie fizyczne	polski	-	ćwiczenia	zaliczenie	60	0
Metodologia pracy naukowej							
3-4	Proseminarium z historii sztuki	polski	HS1_U04, HS1_U05, HS1_U11, HS1_U13, HS1_U17, HS1_K01	ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	60	6
Historia sztuki nowożytnej:							
4	Architektura nowożytna	polski	HS1_W06, HS1_W08, HS1_W11	wykład	egzamin	45	3
4	Plastyka nowożytna Europy	polski	HS1_W06, HS1_W08, HS1_W11	wykład	egzamin	30	2
4	Plastyka nowożytna Rzeczypospolitej	polski	HS1_W06, HS1_W08, HS1_W11	wykład	egzamin	30	2
4	Nowożytne rzemiosło artystyczne	polski	HS1_W06, HS1_W08, HS1_W11	wykład	egzamin	30	2
Upowszechnianie dziedzictwa kulturowego							

4	Upowszechnianie dziedzictwa kulturowego	polski	HS1_W17, HS1_W18, HS1_U12, HS1_U16, HS1_K05	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	30	3
Lektoraty:							
4	Lektorat języka łacińskiego	j. łaciński	HS1_U10, HS1_U15	lektorat	egzamin	30	3
4	Lektorat języka nowożytnego (B2)	j. obcy	HS1_U14	lektorat	egzamin	30	4
Ćwiczenia terenowe:							
4	Gdańsk (3 dni)	polski	HS1_U04, HS1_U06, HS1_U07, HS1_U13	ćwiczenia terenowe	zaliczenie na ocenę	24	1,5
Historia sztuki nowoczesnej:							
5	Architektura XIX w.	polski	HS1_W06, HS1_W08, HS1_W11	wykład	egzamin	30	2
5	Sztuka XIX/XX w.	polski	HS1_W06, HS1_W08, HS1_W11	wykład	egzamin	60	4
5	Rzemiosło artystyczne i wzornictwo XIX-XXI w.	polski	HS1_W06, HS1_W08, HS1_W11	wykład	egzamin	30	2
Wykład monograficzny w języku angielskim:							
5	Konwersatorium z zakresu historii sztuki (po angielsku)	angielski	HS1_U14	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	15	3
Seminarium:							
5	Seminarium licencjackie	polski	HS1_U05, HS1_U13, HS1_U16, HS1_U17, HS1_K01	seminarium	zaliczenie na ocenę	30	3
Historia sztuki współczesnej:							
6	Architektura XX-XXI w.	polski	HS1_W06, HS1_W08, HS1_W11	wykład	egzamin	30	2
6	Sztuka po 1945 r.	polski	HS1_W06, HS1_W08, HS1_W11	wykład	egzamin	60	4
Seminarium:							
6	Seminarium licencjackie	polski	HS1_U01, HS1_U07, HS1_U08, HS1_U09, HS1_U11, HS1_U13, HS1_U16, HS1_K04	seminarium	zaliczenie na ocenę - złożenie pracy dyplomowej	30	6
Ćwiczenia terenowe:							

6	Kraków (3 dni)	polski	HS1_U04, HS1_U06, HS1_U07, HS1_U13	ćwiczenia terenowe	zaliczenie na ocenę	24	1,5
Przedmioty do wyboru przez studenta						630/660	58
1-2	Język polski akademicki dla cudzoziemców***	polski	HS1_U14	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	60	6
Konwersatoria z zakresu sztuki starożytnej i średniowiecznej (3 z 4):						90	9
2	Sztuka starożytna	polski	HS1_U06, HS1_U07, HS1_U08, HS1_U17	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	30	3
2	Architektura średniowieczna	polski	HS1_U06, HS1_U07, HS1_U08, HS1_U17	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	30	3
2	Plastyka i rzemiosło artystyczne w średniowieczu	polski	HS1_U06, HS1_U07, HS1_U08, HS1_U17	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	30	3
2	Ikonografia średniowieczna	polski	HS1_U06, HS1_U07, HS1_U08, HS1_U17	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	30	3
Wykłady monograficzne z historii sztuki (2 z 3):						60	4
3-4	Wykład monograficzny*	polski	HS1_W06, HS1_W08	wykład	zaliczenie na ocenę	60	4
Zajęcia ogólnouczelniane:						60	5
1-6	Zajęcia z zakresu nauk społecznych	polski	HS1_W09, HS1_W13	wykład/konwersat orium	zaliczenie na ocenę	60	5
Konwersatoria z zakresu sztuki nowożytnej (3 z 4):						90	9
4	Architektura nowożytna	polski	HS1_U06, HS1_U07, HS1_U08, HS1_U17	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	30	3
4	Plastyka nowożytna	polski	HS1_U06, HS1_U07, HS1_U08, HS1_U17	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	30	3
4	Nowożytne rzemiosło artystyczne	polski	HS1_U06, HS1_U07, HS1_U08, HS1_U17	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	30	3
4	Ikonografia nowożytna	polski	HS1_U06, HS1_U07, HS1_U08, HS1_U17	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	30	3
Konwersatoria z zakresu sztuki nowoczesnej (2 z 3):						60	6
5	Architektura XIX w.	polski	HS1_U06, HS1_U07, HS1_U08, HS1_U17	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	30	3

5	Sztuka XIX/XX w.	polski	HS1_U06, HS1_U07, HS1_U08, HS1_U17	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	30	3
5	Rzemiosło artystyczne i wzornictwo XIX-XXI w.	polski	HS1_U06, HS1_U07, HS1_U08, HS1_U17	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	30	3
Bloki zajęć tematycznych (2 z 3):						240/270	22
5-6	Moduł 1. Peryferie sztuki*	polski	HS1_W09, HS1_W10, HS1_W11, HS1_W12, HS1_W14, HS1_U07, HS1_U08, HS1_K03	wykład/konwersatorium	zaliczenie na ocenę	120	11
5-6	Moduł 2. Ocena i ochrona dziedzictwa kulturowego*	polski	HS1_W10, HS1_W11, HS1_W12, HS1_W14, HS1_W17, HS1_U10, HS1_U11, HS1_K03, HS1_K04	konwersatorium/ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	120	11
5-6	Moduł 3. Dydaktyka historii sztuki (I przedmiot)**	polski	efekty zgodne z rozporządzeniem MNiSW w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela	wykład/ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	150	11
Konwersatoria z zakresu sztuki współczesnej (1 z 2):						30	3
6	Architektura XX-XXI w.	polski	HS1_U06, HS1_U07, HS1_U08, HS1_U17	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	30	3
6	Sztuka po 1945 r.	polski	HS1_U06, HS1_U07, HS1_U08, HS1_U17	konwersatorium	zaliczenie na ocenę	30	3
PRAKTYKI:							
<p>Jeśli student chce uzyskać uprawnienia nauczycielskie do prowadzenia przedmiotu Historia sztuki w szkole, realizuje 120 godzin praktyk dydaktycznych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. 2019, poz. 1450, z późn. zm. z 6 kwietnia 2021 r., Dz.U. 2021, poz. 850). W pozostałych przypadkach student odbywa praktyki kierunkowe w wymiarze 60 godzin, zgodnie z Regulaminem praktyk studenckich UKSW oraz Zasadami odbywania praktyk zawodowych na kierunku historia sztuki.</p>							
5-6	Praktyki kierunkowe (obowiązkowe dla wszystkich studentów)	polski	HS1_W17, HS1_W18, HS1_U04, HS1_U05, HS1_U16; HS1_K03, HS1_K05	praktyki	zaliczenie na ocenę	60	2

5-6	Praktyki dydaktyczne (tylko studenci realizujący kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela historii sztuki)	polski	efekty zgodne z rozporządzeniem MNiSW w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela	praktyki	zaliczenie na ocenę	120	4
-----	---	--------	--	----------	---------------------	-----	---

* Lista wykładów/przedmiotów co roku będzie aktualizowana przed rozpoczęciem cyklu kształcenia

** Studenci, którzy wybierają moduł nauczycielski (pierwszy przedmiot: historia sztuki), aby uzyskać uprawnienia do prowadzenia zajęć w szkole muszą ukończyć dodatkowo studia magisterskie z historii sztuki oraz zrealizować zajęcia w Studium Pedagogizacji (na I lub II stopniu): Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne (180 godz., 9 pkt. ECTS), Podstawy dydaktyki i emisji głosu (60 godz., 3 pkt. ECTS) oraz praktyki pedagogiczne (30 godz., 1 pkt. ECTS).

*** Przedmiot dodatkowo realizowany tylko przez studentów cudzoziemców.

5. Treści programowe

Przedmioty obligatoryjne	
Wprowadzenie do historii sztuki: Architektura	Konwersatorium wprowadza studentów w terminologię architektoniczną niezbędną do rozumienia zagadnień z historii architektury. Zajęcia służą opanowaniu sposobów identyfikowania i opisywania elementów oraz rozwiązań konstrukcyjnych. Omawiane są pojęcia architektoniczne obejmujące elementy konstrukcyjne, dekoracyjne i funkcjonalne budowli murowanych, a także różnice i podobieństwa między formami architektonicznymi wynikające z odmiennych tradycji historycznych i kulturowych. Wprowadzane są również podstawy analizy formalnej, obejmujące rozpoznawanie detali, materiałów, technik budowlanych i rozwiązań konstrukcyjnych. Zajęcia stanowią fundament dalszego kształcenia, przygotowując studentów do świadomego posługiwania się terminologią architektoniczną w analizie, interpretacji i opisie obiektów architektonicznych.
Wprowadzenie do historii sztuki: Plastyka	Konwersatorium poświęcone są zapoznaniu studentów z pojęciami z zakresu sztuk plastycznych. Pojęcia te są związane z analizą formalną, opisem dzieła sztuki, technikami stosowanymi w malarstwie, rzeźbie, grafice. Omawiane są także ornamenty z uwzględnieniem ich rozwoju historycznego oraz podstawowe pojęcia z kostiumologii.
Wprowadzenie do historii sztuki: Techniki artystyczne	Konwersatorium poświęcone jest najważniejszym technikom artystycznym, ze szczególnym uwzględnieniem ich historii, stosowanych materiałów, sposobów wykonania oraz podstawowej terminologii. Omawiane są rodzaje spoiw, podział technik malarskich oraz główne pigmenty i barwniki. Zajęcia przedstawiają techniki rysunkowe wraz z charakterystyką podłoża (papier, pergamin, papier) i narzędzi (węgiel, ołówki, kreda, sangwina, pastele, piórko, pędzel, tusz). Następnie analizowane są techniki malarskie o spoiwach organicznych, takie jak akwarela, gwasz, miniaturstwo, enkaustyka, tempera, malarstwo olejne, szypolen i technika kazeinowa, a także techniki pozłotnicze stosowane w malarstwie. Omawiane są również techniki o spoiwach mineralnych, w tym fresk mokry i suchy, sgraffito, witraż oraz mozaika. Konwersatorium zwraca uwagę na problemy technologiczne związane z trwałością dzieł oraz na zasady utrwalania i przechowywania prac wykonanych w różnych technikach.
Wprowadzenie do historii sztuki: Rzemiosło artystyczne i design	Konwersatorium obejmuje wprowadzenie do rzemiosła artystycznego i designu, koncentrując się na podstawowej terminologii oraz najważniejszych materiałach, technikach i technologiach stosowanych w meblarstwie, złotnictwie, ceramice, szklarstwie i tkaninach artystycznych. Zajęcia łączą zwężłe wprowadzenia prowadzącego z analizą przykładów na podstawie materiału wizualnego, podczas której studenci uczą się samodzielnego rozpoznawania i opisywania cech technicznych oraz technologicznych obiektów. Ważnym elementem jest dyskusja oraz praca w grupach, rozwijająca umiejętność opisu, interpretacji i świadomego posługiwania się terminologią właściwą dla rzemiosła artystycznego i designu.
Wprowadzenie do historii sztuki: Urbanistyka w perspektywie historycznej	W ramach wykładu student uzyskuje uporządkowaną i syntetyczną wiedzę na temat rozwoju urbanistyki europejskiej od starożytności po pierwszą połowę XX w. Zajęcia obejmują również historię rozplanowania miast na ziemiach polskich od średniowiecza do wybuchu drugiej wojny światowej. Omawiana problematyka uzupełniona jest o terminologię właściwą dla urbanistyki, w tym pojęcia związane z architekturą obronną, istotną dla zrozumienia historycznych form kształtowania przestrzeni miejskiej. W trakcie wykładu analizowane są m.in.: główne układy i koncepcje urbanistyczne od starożytności po XX w.; przemiany funkcjonalne i przestrzenne miast w różnych epokach; uwarunkowania polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe wpływające na rozwój urbanistyki; typologie układów urbanistycznych oraz ich ewolucja; rozwój i znaczenie elementów obronnych w strukturze miast.

Wprowadzenie do historii sztuki: Historia ogrodów	Wykład przedstawia rozwój sztuki ogrodowej od starożytności po współczesność, ze szczególnym uwzględnieniem charakterystycznych stylów, elementów kompozycji oraz doboru roślin. Omawiane są najważniejsze historyczne ogrody i parki Europy, począwszy od założen starożytnego Egiptu, Mezopotamii, Persji, Grecji i Rzymu, poprzez ogrody kultury islamu, średniowieczne ogrody świeckie i klasztorne, aż po renesansowe, manieryczne i barokowe kompozycje ogrodowe. W dalszej części kurs obejmuje rozwój ogrodów krajobrazowych XVIII w. oraz przemiany, jakie przyniósł XIX w., w tym powstanie miejskich ogrodów publicznych, ogrodów dydaktycznych i wystawowych. Ostatnie zajęcia poświęcone są ogrodom XX w., w tym secesji, modernizmowi oraz głównym tendencjom kształtującym współczesne projektowanie zieleni.
Wprowadzenie do historii sztuki: Nauki pomocnicze	Prezentacja najważniejszych dyscyplin niezbędnych lub przydatnych do prowadzenia badań nad historią sztuki (genealogia, geografia historyczna, paleografia i brachygrafia, nauka o znakach władzy i prawa, sfragistyka, heraldyka).
Wprowadzenie do historii sztuki: Warsztat historyczki(-ka) sztuki	Warsztat historyczki(-ka) sztuki ma charakter propedeutyczny i służy zapoznaniu studentów z podstawami metodologii oraz terminologii właściwej dla dyscypliny, jaką jest historia sztuki. W ramach zajęć omawiane są cele historii sztuki, zakres jej badań oraz sposoby interpretowania i opisywania dzieł sztuki w kontekście historycznym, kulturowym i społecznym. Istotnym elementem przedmiotu jest wprowadzenie do warsztatu badawczego historyczki(-ka) sztuki, obejmujące naukę wyszukiwania materiałów źródłowych i opracowań naukowych, korzystania z archiwów, bibliotek oraz zasobów instytucji kultury, a także organizacji non profit i instytucji rządowych istotnych dla badań nad sztuką. Zajęcia mają na celu ukształtowanie podstawowych kompetencji niezbędnych do dalszego studiowania historii sztuki oraz świadomego i krytycznego posługiwania się jej narzędziami badawczymi.
Opis i analiza dzieła sztuki: Architektura	Zajęcia mają charakter praktyczny i stanowią dopełnienie wiedzy i umiejętności zdobywanych na konwersatorium Wprowadzenie do historii sztuki: Architektura. Zajęcia koncentrują się na zastosowaniu terminologii architektonicznej w opracowaniach naukowych i konserwatorskich. Treści kształcenia obejmują dwa obszary: a) murowane budowle sakralne - ich plany i układy przestrzenne w odniesieniu do funkcji liturgicznych, rozwiązania konstrukcyjne oraz elementy stylistyczne umożliwiające datowanie; b) murowane budowle świeckie (z wyłączeniem architektury obronnej) - typologia, układy funkcjonalno-przestrzenne i ich zmienność w czasie, charakterystyczne materiały i techniki budowlane oraz cechy stylistyczne pozwalające na identyfikację i datowanie obiektów. W trakcie zajęć studenci uczą się interpretować formę architektoniczną w kontekście funkcji, technologii i użytych materiałów, posługiwać się terminologią architektoniczną w opisie i analizie obiektów, rozpoznawać cechy stylowe i konstrukcyjne właściwe dla poszczególnych epok oraz przygotowywać poprawne merytorycznie opisy naukowe.
Opis i analiza dzieła sztuki: Malarstwo i rzeźba	Przedmiot Opis i analiza dzieła sztuki: Malarstwo i rzeźba ma charakter wprowadzająco-warsztatowy i koncentruje się na kształtowaniu podstawowych umiejętności analizy dzieł z zakresu sztuk plastycznych. W ramach zajęć studenci nabędą wiedzę dotyczącą poprawnego nazywania analizowanych obiektów artystycznych oraz stosowania fachowej terminologii właściwej dla historii sztuki i krytyki artystycznej. Omawiane są zasady opisu dzieła malarskiego i rzeźbiarskiego, cele tworzenia takich opisów w kontekście badań naukowych, edukacji, muzealnictwa i krytyki sztuki, a także struktura i kolejne etapy analizy formalnej i interpretacyjnej. Szczególny nacisk położony jest na praktyczne ćwiczenia z zakresu analizy formy, kompozycji, materiału, techniki oraz treści dzieła. Zajęcia prowadzone są w formule warsztatowej i w dużej mierze oparte na samodzielnej pracy studentów, umożliwiającej stopniowe rozwijanie umiejętności precyzyjnego opisu i świadomej interpretacji dzieł malarstwa i rzeźby.

Opis i analiza dzieła sztuki: Rzemiosło artystyczne	Warsztaty koncentrują się na praktycznym stosowaniu zasad inwentaryzacji i dokumentacji obiektów rzemiosła artystycznego zgodnie ze standardami muzealnymi i konserwatorskimi. Uczą przygotowywania precyzyjnych opisów, świadomego posługiwania się terminologią specjalistyczną, rozpoznawania cech formalnych, technologicznych i stylistycznych oraz interpretowania funkcji i znaczeń dzieł. Zajęcia opierają się na pracy z reprodukcjami i materiałem wizualnym, analizowanym indywidualnie i w grupach. Studenci uczą się identyfikować typy i rodzaje obiektów z zakresu meblarstwa, złotnictwa, ceramiki, szklarstwa i tkanin artystycznych, opisywać ich formę, konstrukcję, dekorację, oznaczenia oraz cechy świadczące o technice wykonania. Ćwiczą datowanie i atrybucję na podstawie cech stylistycznych, technologicznych i porównawczych, a także określanie funkcji, przeznaczenia i kontekstu użytkowego obiektów. Każde spotkanie rozpoczyna się krótkim wprowadzeniem prowadzącego, po którym następuje praca warsztatowa obejmująca opis, analizę, porównania oraz prezentację i omówienie wyników.
Historia filozofii	Kurs prezentuje rozwój myśli filozoficznej od starożytności do przełomu XIX i XX wieku, koncentrując się na kluczowych problemach w ujęciu historycznym z uwzględnieniem znaczenia dla współczesności, w tym dla analiz z zakresu historii sztuki. W części starożytnej omawiane są narodziny filozofii greckiej, filozofia okresu klasycznego oraz trzy wielkie szkoły okresu hellenistycznego; część tę zamyka wykład poświęcony Plotynowi i św. Augustynowi (łącznie 6 spotkań). Filozofii średniowiecza i renesansu poświęcone są 2 spotkania. Filozofia XVII i XVIII wieku obejmuje przede wszystkim omówienie myśli Bacona i Kartezjusza oraz szerzej sporu między racjonalizmem (Spinoza i Leibniz) a empiryzmem, ze szczególnym uwzględnieniem empiryzmu brytyjskiego (Locke, Berkeley, Hume). Ponadto omawiana jest filozofia polityki od Machiavellego po koncepcje XVIII wieku. Dwa ostatnie spotkania poświęcone są filozofii Kanta oraz filozofii po Kancie (ujęcie syntetyzujące).
Sztuka starożytna	Wykład obejmuje historię sztuki pradziejowej, sztukę Bliskiego Wschodu (głównie Mezopotamia i Egipt), sztukę grecką i rzymską (do czasów Konstantyna I) oraz elementy recepcji sztuki starożytnej w sztuce nowożytnej i najnowszej.
Sztuka wczesnochrześcijańska i bizantyjska	Wykład poświęcony jest sztuce wczesnochrześcijańskiej, obejmującej rozwój malarstwa katakumbowego, architektury bazylik oraz rzeźby sepulkralnej, zwłaszcza sarkofagów. Omówione zostaną także najważniejsze zjawiska sztuki koptyjskiej. Część dotycząca Bizancjum obejmuje fundację Konstantynopola i rozwój miasta w IV-V w., a także sztukę Rzymu i Rawenny w V i VI w. Szczegółne miejsce zajmie „złoty okres” Bizancjum za panowania Justyniana Wielkiego, z budową Hagii Sofii oraz mozaikami justyniańskimi w Konstantynopolu i Rawennie. W dalszej części przedstawiony zostanie „ciemny okres” Bizancjum w VII w., przyczyny i konsekwencje ikonoklazmu oraz jego wpływ na sztukę. Omówione będą również główne zjawiska artystyczne „renesansu macedońskiego” (IX-X w.) i „renesansu Komnenów” (XI-XII w.), a także oddziaływanie sztuki bizantyjskiej na kulturę Sycylii. Wykład obejmie ponadto odkrycie katedry w Faras i znaczenie Bizancjum dla rozwoju malarstwa nubijskiego. Kurs zakończy analiza skutków IV wyprawy krzyżowej, okresu łacińskiej okupacji Konstantynopola oraz „renesansu Paleologów” (XIV w.), poprzedzającego upadek cesarstwa.
Architektura średniowieczna	Zarys rozwoju architektury średniowiecznej od V do początków XVI wieku w krajach Europy i w Polsce. Zakres tematyczny: architektura karolińska i wizygocka; architektura ottońska i staufijska; architektura tzw. pierwszego romanizmu; architektura romańska we Francji, Półwyspie Iberyjskim, Italii oraz Europie Środkowej; architektura gotycka we Francji (XII-XV w.); architektura gotycka w Anglii (XII-XVI w.); architektura gotycka (XIII-XVI w.) w Italii; architektura gotycka (XIV-XVI wieku) w Europie Środkowej.

Plastyka i rzemiosło artystyczne w średniowieczu	Wykład obejmuje rozwój plastyki i rzemiosła artystycznego od sztuki przedkarolińskiej po późny gotyk z uwzględnieniem sztuki polskiej. Studenci poznają główne zjawiska artystyczne kształtujące materialną kulturę średniowiecza. Omawiane są sztuka przedkarolińska i jej wpływy merowińskie (metaloplastyka, tkaniny, iluminatorstwo), przemiany okresu karolińskiego (złotnictwo, rzeźba, malarstwo monumentalne, odwołania do antyku) oraz sztuka ottońska, ze szczególnym uwzględnieniem jej funkcji reprezentacyjnych i propagandowych. W części poświęconej romanizmowi i gotykowi analizowane są rzeźba architektoniczna, rozwój ornamentyki, freski oraz znaczenie rzeźby, witraży i tkanin w sztuce sakralnej późnego średniowiecza. Przedmiot koncentruje się na rozumieniu historycznych, technologicznych i religijnych kontekstów wytworów rzemiosła i plastyki, które kształtowały zarówno przestrzenie sakralne, jak i codzienną estetykę średniowiecza.
Ikonografia średniowieczna	Wykład obejmuje analizę głównych motywów i tematów ikonograficznych w sztuce średniowiecznej, ze szczególnym uwzględnieniem ich funkcji religijnych, teologicznych i społecznych. Omawiana jest ikonografia biblijna, w tym przedstawienia stworzenia świata, sceny maryjne (Zwiastowanie, Narodzenie, Pokłon Mędrców) oraz tematy pasyjne (Ukrzyżowanie, Pieta, Mąż Boleści). Kurs obejmuje także motywy apokaliptyczne, takie jak Sąd Ostateczny i Niebiańska Jerozolima, oraz analizę symboliki liczb, kolorów, ciała ludzkiego i architektury w kontekście religijnym (m.in. Arka Noego, Świątynia Salomona, Wieża Babel).
Toruń (1 dzień)	Zarys architektury i plastyki miasta Torunia od średniowiecza do XIX wieku
Aktualne zjawiska artystyczne (8 spotkań - Warszawa)	Przedmiot Aktualności sztuki współczesnej ma charakter zajęć terenowych realizowanych w wybranych instytucjach kultury zajmujących się sztuką współczesną. Główny nacisk położony jest na bezpośrednie poznawanie wystaw czasowych, wystaw stałych oraz kolekcji instytucjonalnych, które stanowią punkt wyjścia do analizy aktualnych zjawisk i tendencji w sztuce współczesnej, poznania funkcjonowania współczesnych instytucji sztuki w różnych kontekstach, np. ekonomicznym, prawnym czy społecznym. W ramach zajęć studenci zapoznają się ze zbiorami instytucji, ich misją i profilem programowym, a także z różnymi strategiami budowania narracji wystawienniczych. Istotnym elementem przedmiotu jest refleksja nad funkcjonowaniem instytucji sztuki, ich strukturą organizacyjną oraz sposobami prezentacji i upowszechniania kolekcji i wystaw. Ćwiczenia obejmują również spotkania z edukatorami oraz pracownikami instytucji, umożliwiające poznanie praktycznych aspektów pracy z wystawami i kolekcjami oraz relacji między instytucją, dziełem a odbiorcą.
Architektura nowożytna	Zarys rozwoju architektury nowożytnej od XV do XVIII wieku w krajach Europy, cz. 1. Zakres tematów: Filippo Brunelleschi a florencki renesans; Leone Battista Alberti a teoria architektury nowożytnej; architektura włoska w 2. poł. XV wieku; Donato Bramante a Rafael; Michał Anioł Buonarroti oraz włoska architektura 2. poł. XVI wieku; Galeazzo Alessi oraz Andrea Palladio i Vincenzo Scamozzi; architektura we Francji w 2. poł. XVI wieku (Sebastiano Serlio, Philibert de l'Orme, Jacques Androuet); architektura Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego w wieku XVI; architektura w Niderlandach oraz Rzeszy i krajach habsburskich ok. 1550-1620; styl manuelski w Portugalii; architektura dominium Habsburgów w Hiszpanii i Królestwie Neapolu (1500-1650). Zarys rozwoju architektury nowożytnej od XVI do XVIII wieku w Koronie i Wielkim Księstwie Litewskim, cz. 1. Wybrane zagadnienia: renesans w Królestwie Polskim; architektura drugiej połowy XVI wieku; wpływy niderlandzkie w architekturze pierwszej połowy wieku XVII; wczesny barok.

Plastyka nowożytna Europy	Wykład obejmuje historię plastyki nowożytnej w Europie Środkowej i Zachodniej, ze szczególnym uwzględnieniem malarstwa, rzeźby i grafiki od renesansu po klasycyzm. Zajęcia prezentują rozwój sztuk plastycznych w szerokim kontekście historycznym, kulturowym i społecznym, ukazując przemiany form, tematów i funkcji dzieł sztuki w poszczególnych epokach. W semestrze III omawiane są: renesans włoski - główne ośrodki, artyści, nurty i innowacje formalne; renesans w Europie - recepcja wzorców włoskich, lokalne tradycje i specyfika regionalna; manieryzm włoski, niderlandzki i francuski - geneza, cechy stylowe, najważniejsze centra i twórcy; manieryzm w Europie Środkowej - rozwój ośrodków dworskich, transfery artystyczne, rola mecenatu; sztuka około 1600 roku w Europie - przemiany stylistyczne, zjawiska przejściowe i nowe tendencje w malarstwie, rzeźbie i grafice.
Plastyka nowożytna Rzeczypospolitej	Zajęcia są poświęcone historii plastyki nowożytnej w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem malarstwa i rzeźby, począwszy od renesansu i manieryzmu (semestr III), wczesnego i dojrzałego baroku, późnego baroku aż po rokoko (semestr IV), ukazanych w szerokim kontekście historyczno-kulturowym.
Ikonografia nowożytna	Zajęcia wprowadzają studentów w metody analizy i interpretacji dzieł sztuki nowożytnej kręgu zachodnioeuropejskiego, oparte na ikonograficzno-ikonologicznej koncepcji Aby'ego Warburga i Erwina Panofskiego. Omówione zostaną geneza i podstawowe założenia tej metody, relacja między formą a treścią oraz znaczenie kontekstu historycznego i kulturowego dla interpretacji dzieła sztuki. Studenci zapoznają się z emblematyką oraz głównymi źródłami ikonograficznymi, od „Iconologii” Cesarego Ripy po księgi symboli, lemm i imprese. Analizie podlegać będą motywy świeckie i sakralne oraz zjawisko przenikania się tych obszarów, ze szczególnym uwzględnieniem ikonografii religijnej okresu potrydenckiego.
Teoretycy i artyści o sztuce	Przedmiot, którego nazwa pochodzi od kanonicznej publikacji pt. Teoretycy, artyści i krytycy o sztuce 1700–1870, poświęcony jest analizie refleksji nad sztuką formułowanej przez artystów, teoretyków i krytyków od nowoczesności po współczesność. Tematyka zajęć oparta jest na literaturze przedmiotu obejmującej eseje oraz obszernie publikacje naukowe i publicystyczne, których celem jest ukazanie, w jaki sposób na przestrzeni kolejnych epok zmieniały się sposoby myślenia o sztuce, jej funkcjach, zadaniach i relacjach z rzeczywistością społeczną, polityczną i kulturową. W ramach kursu omawiane są kluczowe problemy podejmowane w dyskusjach o sztuce, takie jak autonomia dzieła, rola artysty, znaczenie formy i treści, relacja sztuki z nowoczesnością i awangardą, a także przemiany języka krytyki artystycznej. Zajęcia mają na celu zapoznanie studentów z najważniejszymi nurtami refleksji teoretycznej oraz ukształtowanie umiejętności krytycznej analizy tekstów, które współtworzyły i nadal współtworzą dyskurs o sztuce.
Proseminarium z historii sztuki	Treści merytoryczne: wybór, sprecyzowanie i opracowanie zadania badawczego tematyką związanego z historią sztuki, krytyką artystyczną lub kuratorstwem sztuki nowoczesnej i współczesnej. Nauczyciel koordynuje postęp prac, dokonuje korekty tekstu, wprowadza w specyfikę badań źródłowych i metodologię badań nad sztuką dawną lub nowoczesną i współczesną. Zadaniem studentki/studenta jest przygotowanie w formie pisemnej stanu badań, katalogu dzieł lub koncepcji projektu wystawienniczego. Praca musi spełniać wymogi tekstu naukowego (poprawna struktura, podział i prezentacja treści, poprawnie zebrane i wykorzystane źródła oraz literatury przedmiotu, poprawnie zastosowany aparat naukowy, tekst musi być zaopatrzony w przypisy, bibliografię oraz spis ilustracji).

Architektura nowożytna	Zarys rozwoju architektury nowożytnej od XV do XVIII wieku w krajach Europy, cz. 2. Zakres tematów: wczesny barok w Rzymie - Ottaviano Mascarino, Giacomo della Porta, Domenico Fontana, Martino Longhi mł., Flaminio Ponzio, Carlo Maderno; Gianlorenzo Bernini i Francesco Borromini oraz włoska architektura wieku XVII (Carlo Rainaldi, Guarino Guarini, Baldassare Longhena); architektura w Rzeczypospolitej Obojga Narodów w latach 1589-1680; architektura we Francji 1600-1750; architektura w krajach Rzeszy i dominium Habsburgów austriackich w drugiej połowie wieku XVII; Carlo Fontana i architektura wychowanków Akademii Świętego Łukasza; późny barok sycylijski; nurt gotycki i klasycyzujący w architekturze Rzeszy i krajów habsburskich w XVIII wieku; nurt ekspresyjny w architekturze Rzeszy i krajów habsburskich w XVIII w.; architektura późnobarokowa w Rzeczypospolitej Obojga Narodów (1680-1772) architektura palladiańska w Holandii i Anglii (XVII-XVIII w.). Zarys rozwoju architektury nowożytnej od XVI do XVIII wieku w Koronie i Wielkim Księstwie Litewskim, cz. 2. Wybrane zagadnienia: architektura drugiej połowy wieku XVII; architektura późnobarokowa (ok. 1690-1772).
Plastyka nowożytna Europy	Wykład obejmuje historię plastyki nowożytnej w Europie Środkowej i Zachodniej, ze szczególnym uwzględnieniem malarstwa, rzeźby i grafiki od renesansu i manieryzmu po klasycyzm. Zajęcia ukazują rozwój sztuk plastycznych w szerokim kontekście historycznym, kulturowym, religijnym i społecznym, analizując przemiany form, tematów, funkcji oraz rolę artystów, warsztatów i mecenatu. W semestrze IV omawiane są: barok we Włoszech - główne ośrodki, twórcy i nurty, przemiany w malarstwie, rzeźbie i grafice, relacja sztuki do duchowości i ideologii kontrreformacji; barok we Francji - rola dworu królewskiego i akademii, kształtowanie się klasycyzującej odmiany baroku, znaczenie mecenatu państwowego; barok w Hiszpanii - najważniejsze ośrodki i artyści, specyfika ikonografii i duchowości, relacje między sztuką a polityką imperium; sztuka niderlandzka i flamandzka XVII w. - odmiennosc tradycji protestanckiej i katolickiej, rozwój gatunków malarskich, funkcjonowanie rynku sztuki; najważniejsze ośrodki rokoka i klasycyzmu w Europie - przemiany stylistyczne i ideowe, rola dworów, akademii i nowych form mecenatu, relacje między sztuką a kulturą Oświecenia.
Plastyka nowożytna Rzeczypospolitej	Zajęcia są poświęcone historii plastyki nowożytnej w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem malarstwa i rzeźby, począwszy od renesansu i manieryzmu (semestr III), wczesnego i dojrzałego baroku, późnego baroku aż po rokoko (semestr IV), ukazanych w szerokim kontekście historyczno-kulturowym.
Nowożytne rzemiosło artystyczne	Wykład prezentuje rozwój nowożytnego rzemiosła artystycznego Europy, w tym Polski, w układzie chronologicznym od renesansu, poprzez manieryzm, barok i rokoko, po klasycyzm. Omawiane są charakterystyczne cechy poszczególnych stylów, ich nazewnictwo i datowanie w różnych krajach europejskich, a także główne tendencje i przemiany formalne, technologiczne i estetyczne. Zajęcia obejmują przegląd najważniejszych ośrodków, warsztatów i twórców oraz kluczowych realizacji z zakresu meblarstwa, złotnictwa, ceramiki, szklarstwa i tkanin artystycznych. W ramach wykładu poruszane są również wybrane zagadnienia nowożytnego rzemiosła artystycznego pozaeuropejskiego, ze szczególnym uwzględnieniem Chin, ukazujące zróżnicowanie tradycji materiałowych, technologicznych i stylistycznych. Wykład dostarcza podstawowej wiedzy o formach, funkcjach i kontekstach kulturowych rzemiosła artystycznego, stanowiąc fundament do dalszych analiz i zajęć praktycznych.

Upowrzednianie dziedzictwa kulturowego	Zajęcia wprowadzają w zasady tworzenia i rozwijania różnych form przedsiębiorczości w obszarze upowszechniania sztuki oraz w potencjał edukacyjny i promocyjny dziedzictwa kulturowego. Studenci poznają działalność instytucji zajmujących się popularyzacją wiedzy o sztuce - muzeów, galerii, ośrodków kultury i organizacji pozarządowych - analizując ich misję, ofertę oraz sposoby pracy z odbiorcami. W ramach kursu omawiane są metody werbalne i aktywizujące wykorzystywane w edukacji i promocji sztuki, a także zasady przygotowywania projektów popularyzatorskich. Studenci uczą się planować działania, dobierać temat, grupę odbiorców i formę projektu, a następnie opracowują dokumentację oraz scenariusze zajęć w grupach lub samodzielnie. Zajęcia obejmują również warsztaty poświęcone tworzeniu narracji, materiałów edukacyjnych i promocyjnych, w tym wykorzystaniu mediów społecznościowych i narzędzi komunikacji wizualnej. Finałem kursu są prezentacje projektów studenckich przygotowanych dla różnych typów instytucji kultury oraz ich wspólna ocena.
Gdańsk (3 dni)	Zajęcia mają na celu zapoznanie studentów z najważniejszymi zabytkami Gdańska poprzez bezpośredni kontakt z obiektami oraz konfrontację obserwacji terenowych z literaturą naukową.
Architektura XIX w.	Wykład ma na celu przekazanie uporządkowanej wiedzy na temat architektury XIX w., jej głównych nurtów, zjawisk oraz kontekstów historycznych w wybranych krajach europejskich i na ziemiach polskich. Student zdobywa wiedzę dotyczącą specyfiki architektury nowoczesnej, jej typologii, stylistyki oraz uwarunkowań społecznych, politycznych i technologicznych, a także poznaje metody analizy i interpretacji stosowane w badaniach nad architekturą XIX w. Treści kształcenia obejmują następujące zagadnienia: wprowadzenie do problematyki architektury XIX w., nurt inżynierski w architekturze XIX w., nowe typy budynków użyteczności publicznej, przegląd materiału zabytkowego, uporządkowany według głównych neostylów, wraz z omówieniem ich genezy, cech formalnych i znaczeń.
Sztuka XIX/XX w.	Zagadnienia z zakresu sztuk plastycznych 2 poł. XIX i 1 poł. XX stulecia. Obok informacji faktograficznych na temat kierunków, ugrupowań artystycznych, sylwetek znaczących twórców i mecenasów, zostaną zarysowane zasadnicze konteksty historyczne, społeczne i kulturowe omawianych zjawisk, a także problemy badawcze i naukowe hipotezy z nimi związane.
Rzemiosło artystyczne i wzornictwo XIX-XXI w.	Wykład prezentuje rozwój rzemiosła artystycznego i wzornictwa od XIX do XXI w. w Europie, w tym w Polsce, oraz wybrane zagadnienia dotyczące tradycji pozaeuropejskich. Zajęcia omawiają przemiany stylistyczne, technologiczne i ideowe w układzie chronologicznym, obejmując najważniejsze style, kierunki i tendencje - od historyzmu i secesji, poprzez modernizm, awangardę i powojenne wzornictwo przemysłowe, aż po projektowanie współczesne. W ramach wykładu analizowane są kluczowe ośrodki, warsztaty, szkoły projektowe oraz twórcy, którzy kształtowali rozwój meblarstwa, złotnictwa, ceramiki, szkła i tkanin artystycznych. Omawiane są także procesy industrializacji, rozwój technologii, zmiany w sposobach produkcji oraz wpływ idei społecznych, ekonomicznych i kulturowych na formę i funkcję obiektów. Zajęcia ukazują wzornictwo jako dynamicznie rozwijającą się dziedzinę, łączącą tradycję rzemieślniczą z nowoczesnymi koncepcjami projektowymi i współczesnymi strategiami designu.

Konwersatorium z zakresu historii sztuki (po angielsku)	Multicultural Poland - the heritage of Polish Jews – deleted issues / Polska wielokulturowa - dziedzictwo Żydów polskich – wybrane zagadnienia. Wykłady dotyczą wybranych zagadnień dotyczących żydowskiego dziedzictwa kulturowego w Polsce – w szczególności obejmującego: terminologię angielskojęzyczną dotyczącą sztuki żydowskiej, zachowane zabytki kultu religijnego (synagogi, cmentarze), zjawiska zachodzące w świeckim życiu artystycznym i literackim pierwszej połowy XX wieku, środowiska artystyczne poszczególnych miast Warszawa, Kraków, Łódź i Kazimierz Dolny nad Wisłą, kolekcjonerzy i kolekcje sztuki polsko-żydowskiej, wybrani twórcy, zabytki oraz instytucje i bazy danych w Polsce i na świecie.
Seminarium licencjackie	Zajęcia przygotowują studenta do napisania i obrony pracy licencjackiej poprzez pomoc w wyborze tematu, określenie problemu badawczego oraz ustalenie zainteresowań naukowych. W trakcie zajęć omawiane są metody pozyskiwania literatury, opracowania materiału merytorycznego i ilustracyjnego oraz redakcji tekstu i aparatu naukowego. Studenci prezentują wybrane zagadnienia w formie referatów, uczestniczą w dyskusjach nad postępowaniem prac i przygotowują się do obrony pracy.
Architektura XX-XXI w.	Wykład prezentuje ewolucję architektury od początku XX wieku po czasy najnowsze, analizując ją jako dynamiczną odpowiedź na przemiany cywilizacyjne, technologiczne i ideowe nowoczesności. Kurs obejmuje systematykę kluczowych stylów i tendencji w Europie, Polsce oraz wybranych ośrodkach pozaeuropejskich, koncentrując się na identyfikacji najważniejszych twórców oraz analizie ich przełomowych realizacji. Wykorzystując zaawansowaną terminologię fachową, zajęcia ukazują architekturę w szerokim kontekście humanistycznym – jako dziedzinę nierozzerwalnie związaną z polityką, ekonomią, filozofią oraz teoriami społecznymi. Ważnym elementem programu jest krytyczna analiza wpływu postępu technicznego i procesów urbanistycznych na formę oraz funkcję obiektów, a także prezentacja aktualnych osiągnięć badawczych w dyscyplinie. Całość pozwala zrozumieć relacje między przestrzenią zbudowaną a kulturą wizualną, ukazując współczesną architekturę jako złożony system znaczeń kształtowany przez historię i wyzwania przyszłości.
Sztuka po 1945 r.	Wykład przedstawia rozwój sztuki po 1945 r. w perspektywie globalnej, ze szczególnym uwzględnieniem sztuki europejskiej i amerykańskiej. Ukazuje historię sporów o nowoczesność i współczesność, przemiany mediów oraz powstawanie nowych instytucji i obiegu artystycznych. Omawiane są kluczowe przesunięcia: od powojennych języków abstrakcji i ekspresji, przez zwrot ku rzeczom codziennym, działaniu i minimalizmowi, po dematerializację dzieła oraz sztukę rozumianą jako działanie, dokument, instrukcja czy sytuacja. Ważnym elementem kursu jest analiza krytyki instytucjonalnej oraz polityk reprezentacji (ciało, płeć, rasa/kolonialność, klasa), a także kontekstów politycznych i społecznych. Program obejmuje również rozwój nowych mediów i praktyk cyfrowych - od sztuki sieciowej i pracy z danymi po obraz obliczeniowy - oraz procesy globalizacji sztuki.
Seminarium licencjackie	Zajęcia przygotowują studenta do napisania i obrony pracy licencjackiej poprzez pomoc w wyborze tematu, określenie problemu badawczego oraz ustalenie zainteresowań naukowych. W trakcie zajęć omawiane są metody pozyskiwania literatury, opracowania materiału merytorycznego i ilustracyjnego oraz redakcji tekstu i aparatu naukowego. Studenci prezentują wybrane zagadnienia w formie referatów, uczestniczą w dyskusjach nad postępowaniem prac i przygotowują się do obrony pracy.
Kraków (3 dni)	Zarys architektury i plastyki miasta Krakowa od średniowiecza do XIX wieku

Przedmioty do wyboru

Sztuka starożytna	Zajęcia obejmują pracę nad wybranymi obiektami architektury rzymskiej okresu cesarstwa, takimi jak świątynie, pałace cesarskie, ołtarze, łuki triumfalne i kolumny kommemoratywne. Studenci ćwiczą rozpoznawanie cech stylowych, konstrukcyjnych i dekoracyjnych oraz analizują programy ikonograficzne poszczególnych realizacji. W ramach konwersatorium szczegółowo omawiane są także wybrane obiekty w perspektywie ich funkcji, patronatu, kontekstu polityczno-społecznego, tradycji architektonicznej i technologii wykonania. Zajęcia obejmują ponadto ćwiczenia z interpretacji architektury starożytnej - a także późniejszych realizacji inspirowanych jej formami.
Architektura średniowieczna	Wybrane problemy architektury średniowiecznej od V do XV wieku w krajach Europy i w Polsce. Zakres tematyczny: architektura za czasów pierwszych Piastów; architektura cystersów w Europie Środkowej; architektura mendykancka w Europie Środkowej; gotyk redukcyjny w Europie Środkowej; architektura w Czechach Karola IV Luksemburskiego; architektura za panowania Kazimierza Wielkiego; architektura w Państwie Zakonu Krzyżackiego; późny gotyk w Koronie i Wielkim Księstwie Litewskim.
Plastyka i rzemiosło artystyczne w średniowieczu	Konwersatorium obejmuje analizę plastyki i rzemiosła artystycznego w Polsce w okresie romańskim i gotyckim. Studenci pracują na wybranych dziełach sztuki, takich jak drzwi brązowe (gnieźnieńskie i płockie), rzeźba architektoniczna z tympanonami fundacyjnymi, snycerstwo (m.in. Piękne Madonny, Piety) oraz retabula ołtarzowe. Zajęcia koncentrują się na analizie technik wykonania, form stylistycznych i materiałów, a także na porównaniu polskich realizacji z tendencjami zachodnioeuropejskimi. Omawiane są również konteksty historyczne i kulturowe, które kształtowały rozwój rzemiosła artystycznego w średniowiecznej Polsce. Celem konwersatorium jest rozwijanie umiejętności rozpoznawania cech stylowych, technik i materiałów oraz umiejscawiania dzieł w szerszym kontekście kulturowym i artystycznym epoki.
Ikonografia średniowieczna	Konwersatorium rozwija umiejętność interpretacji treści ideowych, symbolicznych i teologicznych zawartych w dziełach sztuki średniowiecznej. Studenci uczą się rozpoznawać i analizować motywy ikonograficzne charakterystyczne dla sztuki wczesnochrześcijańskiej, romańskiej i gotyckiej, ze szczególnym uwzględnieniem tematów biblijnych (stworzenie świata, sceny maryjne, pasyjne, Zmartwychwstanie, Apokalipsa) oraz symboliki liczb, kolorów, ciała ludzkiego i ikonografii świętych. Zajęcia obejmują praktyczną analizę dzieł sztuki, podczas której studenci stosują metody ikonograficzne i ikonologiczne, pracują z tekstami źródłowymi z epoki oraz wykorzystują literaturę przedmiotu przygotowaną samodzielnie w domu. Ćwiczą także odczytywanie znaczeń teologicznych, filozoficznych i społecznych, jakie niosą przedstawienia średniowieczne.
Wykład monograficzny* (z historii sztuki)	Prezentacja najnowszych wyników badań w zakresie historii sztuki różnych epok, przygotowanych w oparciu o publikacje naukowe prezentujące monograficzne, specjalistyczne zagadnienia w aktualnych ujęciach metodologicznych. Prezentacja wyników badań własnych wykładowcy (z zakresu historii rzeźby, malarstwa, grafiki, architektury, sztuki w przestrzeni publicznej, kultury środowisk i zjawisk peryferyjnych, pozostających poza kanonem tradycyjnej historii sztuki).
Architektura nowożytna	Wybrane problemy architektury nowożytnej od XV do XVIII wieku w państwach Europy i Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Zakres tematyczny: Renesans w Europie Środkowej; wpływ Italii i Niderlandów na architekturę Europy Środkowej ok. 1550-1630; Wczesny i dojrzały barok (Trevano, Tencalla, Gisleni); Borrominim i berninizm w Rzymie oraz w Rzeczypospolitej; palladianizm i Tylman van Gameren; Akademia Świętego Łukasza w Rzymie i twórczość jej wychowanków w Europie Środkowej; późny barok w krajach Rzeszy i jego oddziaływanie na najważniejsze centra artystyczne państwa polsko-litewskiego w XVIII wieku.

Plastyka nowożytna	Konwersatorium poświęcone jest plastyce nowożytnej Rzeczypospolitej (ok. 1600–XVIII w.), ze szczególnym uwzględnieniem malarstwa, rzeźby, grafiki i rzemiosła artystycznego w głównych ośrodkach, takich jak Kraków, Gdańsk, Lwów i Wilno. Omawiane są sztuka dworska, warsztaty artystyczne, malarstwo portretowe, adaptacja wzorców europejskich, rozwój rokoka oraz wybrane zagadnienia szczegółowe, a zajęcia uzupełniają analizy zespołów zabytkowych, referaty studenckie i dyskusje problemowe.
Nowożytne rzemiosło artystyczne	Konwersatorium służy pogłębionej analizie nowożytnego rzemiosła artystycznego Europy, w tym Polski, oraz wybranych tradycji pozaeuropejskich, zwłaszcza chińskich. Zajęcia rozwijają umiejętność samodzielnego rozpoznawania, opisywania i interpretowania obiektów z zakresu meblarstwa, złotnictwa, ceramiki, szklarstwa i tkanin artystycznych. W ramach konwersatorium studenci analizują przemiany rzemiosła artystycznego od renesansu po klasycyzm, ucząc się stosować właściwe nazewnictwo, datowanie i rozróżnienia regionalne (m.in. Francja, Anglia, Europa Środkowa). Zajęcia obejmują pogłębione omówienie wybranych ośrodków, warsztatów i twórców, a także interpretację obiektów w kontekście ich funkcji, przeznaczenia i uwarunkowań kulturowych. Istotnym elementem jest praca dyskusyjna i zadania analityczne, które rozwijają umiejętność argumentowania, porównywania przykładów oraz formułowania samodzielnego wniosku na podstawie materiału wizualnego i literatury naukowej.
Ikonografia nowożytna	Zajęcia koncentrują się na praktycznej analizie dzieł sztuki nowożytnej w oparciu o metodę ikonograficzno-ikonologiczną. Uczestnicy będą interpretować treści dzieł sztuki i programów ideowych wewnątrz sakralnych i świeckich, na które składają się znaki i symbole, a także emblematy, alegorie świeckie i sakralne. Uczestnicy będą poznawać fragmenty najważniejszych nowożytnych źródeł ikonograficznych i literackich.
Architektura XIX w.	Konwersatorium stanowi rozwinięcie treści wykładowych oraz ich praktyczne dopełnienie. Zajęcia koncentrują się na pracy z materiałem wizualnym i obejmują szczegółowe omawianie wybranych przykładów architektury XIX w. z różnych regionów Europy i ziem polskich. Dzięki analizie konkretnych obiektów studenci pogłębiają rozumienie zjawisk architektonicznych epoki, uczą się rozpoznawać cechy formalne i stylistyczne oraz interpretować je w kontekście historycznym i kulturowym. Zajęcia obejmują również pracę z materiałami ikonograficznymi oraz dyskusje, które sprzyjają rozwijaniu samodzielnego warsztatu badawczego oraz umiejętności prezentowania wyników analiz.
Sztuka XIX/XX w.	Konwersatorium stanowi rozwinięcie treści wykładowych z zakresu sztuk plastycznych drugiej połowy XIX i pierwszej połowy XX w. oraz służy pogłębionej analizie wybranych obiektów. Analiza konkretnych realizacji pozwala studentom lepiej zrozumieć zjawiska plastyczne epoki, rozpoznawać cechy formalne i stylistyczne oraz interpretować je w kontekście historycznym i kulturowym. Zajęcia obejmują również pracę z literaturą naukową i materiałami ikonograficznymi oraz dyskusje, które sprzyjają rozwijaniu samodzielnego warsztatu badawczego i doskonaleniu umiejętności prezentowania wyników analiz.

Rzemiosło artystyczne i wzornictwo XIX-XXI w.	Konwersatorium służy pogłębionej analizie rzemiosła artystycznego i wzornictwa od XIX w. po czasy współczesne, obejmując Europę, w tym Polskę, oraz wybrane tradycje pozaeuropejskie. Zajęcia rozwijają umiejętność samodzielnego rozpoznawania, opisywania i interpretowania obiektów z zakresu meblarstwa, złotnictwa, ceramiki, szkła i tkanin artystycznych, uwzględniając zarówno tradycyjne rzemiosło, jak i nowoczesne oraz współczesne projektowanie. W ramach konwersatorium studenci analizują przemiany stylistyczne, technologiczne i ideowe od historyzmu i secesji, poprzez modernizm, awangardę i wzornictwo powojenne, aż po projektowanie XXI w. Uczą się stosować właściwe nazewnictwo, datowanie i rozróżnienia regionalne, a także identyfikować wpływy globalne i międzykulturowe. Zajęcia obejmują pogłębione omówienie wybranych ośrodków, szkół projektowych, warsztatów i twórców, a także interpretację obiektów w kontekście ich funkcji, przeznaczenia, technologii wykonania oraz uwarunkowań społecznych, ekonomicznych i kulturowych. Istotnym elementem konwersatorium jest praca dyskusyjna i zadania analityczne, które rozwijają umiejętność argumentowania, porównywania przykładów, formułowania samodzielnych wniosków oraz świadomego korzystania z literatury naukowej i źródeł cyfrowych.
Architektura XX-XXI w.	Wybrane problemy architektury współczesnej XX-XXI wieku w państwach Europy, Polski i krajów pozaeuropejskich - od pionierskich eksperymentów modernizmu i utopijnych wizji awangardy, przez monumentalną architekturę systemów totalitarnych i powojenną odbudowę, aż po postmodernistyczną grę z tradycją oraz ikoniczne obiekty "starchitektury" przełomu tysiącleci. Studenci analizują obiekty w perspektywie globalnej i lokalnej, badając specyfikę architektury polskiej na tle nurtów światowych oraz śledząc współczesne wyzwania, takie jak ekologia, cyfryzacja projektowania czy rewitalizacja tkanki miejskiej. Poprzez analizę konkretnych struktur – od maszyn do mieszkania po współczesne muzea i centra technologii – zajęcia rozwijają umiejętność krytycznego odczytywania formy architektonicznej jako komunikatu kulturowego i politycznego.
Sztuka po 1945 r.	Konwersatorium poświęcone jest sztuce Europy Środkowo-Wschodniej po 1945 r. i traktuje ją jako pole napięć między doktryną a eksperymentem, centrum a peryferią oraz nowoczesnością a przemocą historii. Zajęcia mają charakter obieralny i warsztatowy: studenci uczą się dyskusji, analizy wizualnej i krytycznego myślenia poprzez pracę z reprodukcjami, krótkimi lekturami oraz studiami przypadków. W pierwszej części uczestnicy wspólnie analizują powojenne modele upolitycznienia kultury i ich pęknięcia, różne odmiany neoawangardy oraz specyfikę wynikającą z kontekstu politycznego, społecznego i historycznego regionu. Szczególny nacisk kładziony jest na strategię działania w warunkach cenzury i kontroli oraz na rolę sztuki w przestrzeni publicznej. Praca odbywa się w formie moderowanych dyskusji, ćwiczeń porównawczych (np. dokument a performans; prywatne a publiczne; archiwum a pamięć) oraz krótkich form pisemnych, takich jak notatka interpretacyjna, komentarz do tekstu czy mini-esej argumentacyjny. Zwieńczeniem kursu jest prezentacja w formie mini-wystawy, przygotowana na podstawie wybranych materiałów i interpretacji.
Moduł 1. Peryferie sztuki*	Moduł obejmuje zajęcia poświęcone zjawiskom, nurtom i obszarom historii sztuki, które pozostają poza głównym kanonem lub są marginalnie reprezentowane w podstawowych kursach. W ramach wykładów i konwersatoriów studenci poznają wybrane zagadnienia dotyczące sztuki grup, tradycji i środowisk funkcjonujących na peryferiach dominujących narracji historyczno-artystycznych. Zajęcia mogą obejmować m.in. tematykę dziedzictwa kulturowego Żydów polskich od XVI do XIX w., sztuki Żydów polskich XX w., sztuki kobiet od epoki nowożytnej po współczesność, a także sztuki islamu. Omawiane są zarówno konteksty historyczne i społeczne, jak i specyfika form, funkcji oraz recepcji tych zjawisk. Celem modułu jest rozwijanie umiejętności analizy zjawisk artystycznych spoza głównego nurtu, rozpoznawania mechanizmów marginalizacji w historii sztuki oraz krytycznego podejścia do kanonu poprzez pracę z różnorodnymi przykładami, materiałami wizualnymi i tekstami źródłowymi.

Moduł 2. Ocena i ochrona dziedzictwa kulturowego*	Moduł wprowadza studentów w zagadnienia związane z rozumieniem, wartościowaniem i ochroną dziedzictwa kulturowego. Omawiane są podstawowe idee i dokumenty kształtujące współczesne podejście do ochrony zabytków oraz sposoby oceny ich wartości. Studenci poznają funkcjonowanie systemu ochrony w praktyce, w tym instytucje odpowiedzialne za opiekę nad zabytkami, procedury konserwatorskie oraz narzędzia dokumentacji i monitoringu. W ramach zajęć poruszane są także zagadnienia krytyki artystycznej jako narzędzia interpretacji i komunikowania wartości dziedzictwa. Studenci uczą się analizować teksty krytyczne i formułować własne oceny dotyczące obiektów i zjawisk kulturowych.
Moduł 3. Dydaktyka historii sztuki (I przedmiot)**	Moduł wprowadza studentów w praktyczne i teoretyczne podstawy nauczania historii sztuki (I przedmiot) na różnych etapach edukacyjnych. Łączy analizę dokumentów programowych z ćwiczeniami projektowymi, rozwijając kompetencje niezbędne do samodzielnego planowania, prowadzenia i oceniania zajęć.
Praktyki	
Praktyki kierunkowe (obowiązkowe dla wszystkich studentów)	Podstawowym celem praktyk studenckich na kierunku historia sztuki jest przygotowanie studenta do przyszłej aktywności zawodowej poprzez zapoznanie go z funkcjonowaniem instytucji kultury oraz umożliwienie nabycia praktycznych umiejętności związanych z dokumentacją, analizą, interpretacją i popularyzacją dzieł sztuki oraz zabytków.
Praktyki dydaktyczne (tylko studenci realizujący kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela historii sztuki)	Celem praktyk dydaktycznych jest natomiast umożliwienie studentowi praktycznego zastosowania wiedzy merytorycznej i dydaktycznej z zakresu historii sztuki w pracy edukacyjnej, a także kształtowanie umiejętności organizowania procesu nauczania–uczenia się, oceniania osiągnięć uczniów oraz refleksji nad własną praktyką dydaktyczną.

Program praktyk studenckich

Historia sztuki, I stopień

Postanowienia ogólne

1. Praktyki studenckie stanowią integralny element procesu kształcenia i są ściśle powiązane z programem studiów na kierunku historia sztuki.
2. Praktyki studenckie realizowane są w instytucjach kultury (m.in. muzeach i galeriach), w archiwach i bibliotekach posiadających zbiory ikonograficzne, w fundacjach i organizacjach kulturalnych, instytucjach konserwatorskich, a także w sektorze edukacji i badań, np. w projektach prowadzonych pod kierunkiem pracowników Instytutu Sztuki UKSW, oraz w redakcjach wydawnictw związanych ze sztuką. Praktyki studenckie obejmują 60 godzin. Studenci, którzy równocześnie zdobywają kwalifikacje pedagogiczne, realizują dodatkowo 120 godzin praktyk dydaktycznych w szkołach, w których nauczana jest historia sztuki. Za odbycie praktyk kierunkowych student otrzymuje 2 punkty ECTS, natomiast za zrealizowanie praktyk kierunkowych i dydaktycznych łącznie 6 punktów ECTS (2 + 4 ECTS).
3. Rozliczenie praktyk odbywających się w trakcie roku akademickiego następuje w ciągu 30 dni od daty ich zakończenia, natomiast praktyki realizowane w okresie wakacyjnym muszą zostać rozliczone do 30 października nowego roku akademickiego, zgodnie z Regulaminem Praktyk Studenckich Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.
4. Zaliczenie wymaganych praktyk stanowi warunek wpisania studenta na kolejny rok studiów lub ich ukończenia. W przypadku niezaliczenia praktyk w wyznaczonym terminie student może otrzymać wpis warunkowy na kolejny rok lub zostać zobowiązany do jego powtarzania.

Cele praktyk studenckich

1. Podstawowym celem praktyk studenckich na kierunku historia sztuki jest przygotowanie studenta do przyszłej aktywności zawodowej poprzez zapoznanie go z funkcjonowaniem instytucji kultury oraz umożliwienie nabycia praktycznych umiejętności związanych z dokumentacją, analizą, interpretacją i popularyzacją dzieł sztuki oraz zabytków.
2. Celem praktyk dydaktycznych jest natomiast umożliwienie studentowi praktycznego zastosowania wiedzy merytorycznej i dydaktycznej z zakresu historii sztuki w pracy edukacyjnej, a także kształtowanie umiejętności organizowania procesu nauczania–uczenia się, oceniania osiągnięć uczniów oraz refleksji nad własną praktyką dydaktyczną.
3. Celem praktyk jest przygotowanie studenta do aktywnego uczestnictwa w pracy grupowej, w organizacjach i instytucjach, a także wyposażenie go w podstawy profesjonalnego postępowania, planowania oraz organizacji pracy.

4. Praktyki studenckie powinny umożliwiać weryfikację wiedzy zdobytej w trakcie studiów. Z tego względu kierunkowe efekty uczenia się przypisane do praktyk studenckich na kierunku historia sztuki odnoszą się przede wszystkim do umiejętności oraz kompetencji społecznych.
5. Dodatkowe praktyki dydaktyczne realizowane w szkołach odnoszą się do efektów uczenia się określonych w rozporządzeniu właściwego ministra w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.
6. Praktyki studenckie służą pogłębianiu wiedzy z zakresu historii sztuki, osadzonej w obszarze nauk o sztuce, w ramach których realizowane jest kształcenie na kierunku historia sztuki.
7. Student powinien zapoznać się z zadaniami, specyfiką oraz celami instytucji, w której realizuje praktyki studenckie.
8. Praktyki studenckie, dzięki bezpośredniemu kontaktowi z potencjalnym pracodawcą i wdrożeniu w wewnętrzne zasady funkcjonowania instytucji, w której są realizowane, służą również rozwijaniu kompetencji społecznych. Umożliwiają dostrzeżenie potrzeby ciągłego doksztalcania się oraz rozwoju zawodowego.
9. Integralną częścią praktyk jest aktywny udział studenta w realizacji powierzonych mu zadań. W trakcie praktyk student powinien weryfikować wiedzę i umiejętności zdobyte w procesie kształcenia poprzez uczestnictwo w bieżących czynnościach organizacyjnych danej instytucji.

Zasady organizacji praktyk

1. Student powinien zrealizować praktyki w następującym wymiarze:
  - **praktyka kierunkowa** – 60 godzin, realizowana po zakończeniu II roku studiów;
  - **praktyka dydaktyczna** – 120 godzin, realizowana w trakcie V i VI semestru (dotyczy studentów zdobywających kwalifikacje pedagogiczne).
2. Zaliczenie praktyki stanowi warunek zaliczenia roku akademickiego oraz ukończenia studiów.
3. Wybór miejsca odbywania praktyki powinien być zgodny z charakterem studiów i umożliwiać realizację zakładanych efektów uczenia się.
4. W godzinach realizacji zadań w ramach praktyk zawodowych bezwarunkowo istnieje możliwość nawiązania kontaktu (interakcji) pomiędzy osobą sprawującą opiekę nad studentem w organizacji, a studentem.
5. W godzinach realizacji zadań w ramach praktyk zawodowych, nawiązanie kontaktu pomiędzy opiekunem a studentem (interakcja) możliwe jest w czasie rzeczywistym, niezależnie od przyjętych metod dydaktycznych oraz niezależnie od wykorzystywanych narzędzi komunikacyjnych i infrastruktury.

Efekty uczenia się i sposoby ich weryfikacji

1. Sposób weryfikacji przedmiotowych efektów uczenia się: ocena pełnomocnika Dziekana ds. praktyk, dokonana na podstawie rozmowy ze studentem oraz analizy karty kompetencji i dziennika praktyk.
2. Program praktyk realizuje następujące przedmiotowe efekty uczenia się:

Praktyki kierunkowe

Symbol efektu kierunkowego	Efekt kierunkowy	Opis efektu przedmiotowego [czasowników <i>operacyjnych</i>]	Sposób weryfikacji
HS1_W17	Absolwent zna i rozumie podstawowe ekonomiczne i organizacyjne uwarunkowania działalności zawodowej w obszarze kultury, w tym zasady finansowania i upowszechniania dziedzictwa kulturowego;	Student opisuje i rozróżnia podstawowe źródła finansowania instytucji, takie jak dotacje przedmiotowa i celowa, granty, środki własne oraz wsparcie sponsorskie, Student opisuje strukturę i funkcję podstawowych dokumentów finansowych instytucji (np. kosztorysu, preliminarza). Student wyjaśnia zależności między decyzjami finansowymi a zakresem i formą działań instytucji.	Odpowiedni zapis z oceną w dzienniku praktyk; rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk, ocena ciągła przez opiekuna praktyk w instytucji.
HS1_W18	Absolwent zna i rozumie podstawowe zasady tworzenia i rozwijania różnych form przedsiębiorczości w obszarze kultury i sztuki.	Student opisuje strukturę organizacyjną instytucji, w której odbywa praktyki, identyfikuje role i zadania poszczególnych działów, wyjaśnia proces przepływu informacji i sposób podejmowania decyzji w instytucji.	Odpowiedni zapis z oceną w dzienniku praktyk; rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk, ocena ciągła przez opiekuna praktyk w instytucji.
HS1_U04	Absolwent potrafi pracować w bezpośrednim kontakcie z obiektem, dokonując jego wstępnej analizy oraz wykonując dokumentację fotograficzną i pomiary;	Student lokalizuje obiekt w przestrzeni ekspozycyjnej, terenowej lub magazynowej na podstawie danych inwentaryzacyjnych; identyfikuje podstawowe cechy obiektu (materiał, technika, stan zachowania); opisuje obiekt zgodnie z zasadami danej instytucji (forma, kompozycja, detale, inskrypcje); analizuje obiekt pod kątem funkcji, ikonografii lub kontekstu historycznego; wykonuje dokumentację fotograficzną zgodnie z zasadami w danej instytucji; mierzy obiekt przy użyciu podstawowych narzędzi pomiarowych i zapisuje wyniki pomiarów w formularzu lub karcie obiektu; porządkuje zebrane dane i opracowuje krótką notatkę, opis wstępny, notę katalogową, kartę ewidencyjną zabytku; stosuje zasady bezpieczeństwa i ochrony obiektów podczas pracy.	Odpowiedni zapis z oceną w dzienniku praktyk; rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk, ocena ciągła przez opiekuna praktyk w instytucji.

HS1_U05	Absolwent potrafi wyszukiwać, selekcjonować, porządkować i krytycznie oceniać informacje pochodzące z literatury naukowej, katalogów, baz danych, zasobów cyfrowych i narzędzi AI w pracy historyka sztuki;	Student analizuje sposoby promocji wydarzeń (media społecznościowe, strona www, newsletter), wspiera przygotowanie materiałów informacyjnych, opisuje strategie budowania relacji z odbiorcami.	Odpowiedni zapis z oceną w dzienniku praktyk; rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk, ocena ciągła przez opiekuna praktyk w instytucji.
HS1_U16	Absolwent potrafi pracować w zespole lub samodzielnie, planować zadania oraz skutecznie współdziałać przy realizacji projektów badawczych lub dokumentacyjnych;	Student planuje i organizuje własną pracę projektową, ustalając priorytety i harmonogram działań. Student analizuje sposób planowania i przydzielania zadań w instytucji oraz obserwuje i interpretuje organizację pracy zespołu. Student analizuje etapy przygotowania do inwentaryzacji lub wydarzeń kulturalnych (np. wystaw, warsztatów, spotkań), wspiera działania organizacyjne (np. przygotowanie materiałów, harmonogramów), obserwuje proces koordynacji zespołu i współpracy z partnerami;	Odpowiedni zapis z oceną w dzienniku praktyk; rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk, ocena ciągła przez opiekuna praktyk w instytucji.
HS1_K03	Absolwent jest gotów kierować się zasadami etyki zawodowej oraz odpowiedzialnie odnosić się do dziedzictwa kulturowego, respektując jego wartość i różnorodność;	Student wykazuje inicjatywę w realizacji powierzonych zadań, działa samodzielnie w granicach swoich kompetencji oraz ponosi odpowiedzialność za jakość wykonywanej pracy. W swoich działaniach odpowiedzialnie odnosi się do dziedzictwa kulturowego, respektując jego wartość, różnorodność i znaczenie społeczne.	Odpowiedni zapis z oceną w dzienniku praktyk; rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk, ocena ciągła przez opiekuna praktyk w instytucji.
HS1_K05	Absolwent jest gotów do wykazywania inicjatywy w tworzeniu projektów edukacyjnych, popularyzatorskich lub wystawienniczych w obszarze sztuki.	Student podejmuje samodzielne działania w ramach powierzonych zadań, proponuje usprawnienia lub rozwiązania w zakresie swojej pracy.	Odpowiedni zapis z oceną w dzienniku praktyk; rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk, ocena ciągła przez opiekuna praktyk w instytucji.

Praktyki dydaktyczne

Symbol efektu kierunkowego	Efekt kierunkowy	Opis efektu przedmiotowego [czasowników operacyjnych]	Sposób weryfikacji
D.2.W1	Student identyfikuje cele i zadania realizowane przez szkołę.	Student identyfikuje podstawowe cele edukacyjne, wychowawcze i opiekuńcze szkoły, rozróżnia zadania szkoły wynikające z przepisów prawa oświatowego oraz dokumentów wewnętrznych (np. statut szkoły), wskazuje zadania szkoły w zakresie kształcenia, wychowania i profilaktyki.	Odpowiedni zapis z oceną opiekuna w dzienniku praktyk; rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk, ocena

			ciągła przez opiekuna praktyk w instytucji.
D.2.W2.	Student charakteryzuje organizację pracy dydaktycznej szkoły oraz zasady funkcjonowania instytucji edukacyjnej jako środowiska wychowawczego.	Student charakteryzuje strukturę organizacyjną szkoły oraz role i zadania dyrektora, nauczycieli, wychowawców i innych pracowników. Opisuje organizację procesu dydaktycznego, w tym formy, metody i środki kształcenia oraz sposoby planowania pracy dydaktycznej, wyjaśnia zasady organizacji zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych. Charakteryzuje szkołę jako środowisko wychowawcze, uwzględniając relacje interpersonalne, klimat szkoły i normy społeczne oraz ich znaczenie dla rozwoju ucznia. Opisuje zasady współpracy szkoły z rodziną i środowiskiem lokalnym w realizacji zadań wychowawczych, Wyjaśnia znaczenie organizacji pracy szkoły dla efektywności kształcenia oraz procesu wychowania uczniów.	Odpowiedni zapis z oceną opiekuna w dzienniku praktyk; rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk, ocena ciągła przez opiekuna praktyk w instytucji.
D.2.W3.	Student rozpoznaje rodzaje dokumentacji dydaktycznej stosowanej w szkole, w tym dzienniki elektroniczne, programy nauczania i regulaminy.	Student identyfikuje podstawowe dokumenty regulujące funkcjonowanie szkoły w tym statut zwłaszcza w zakresie Zasad Wewnątrzszkolnego Oceniania, program nauczania historii sztuki realizowany w szkole, rozkład zajęć historii sztuki w poszczególnych latach, wymagania edukacyjne dla poszczególnych roczników i regulamin pracowni historii sztuki.	Odpowiedni zapis z oceną opiekuna w dzienniku praktyk; rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk, ocena ciągła przez opiekuna praktyk w instytucji.
D.2.U1.	Student analizuje przebieg lekcji historii sztuki, uwzględniając interakcje nauczyciel–uczniowie, metody nauczania, ocenianie oraz motywowanie.	Student rozpoznaje i opisuje etapy lekcji historii sztuki (rekapitulacja wtórna, wprowadzenie, realizacja tematu, podsumowanie). Analizuje interakcje nauczyciel–uczniowie oraz uczniowie–uczniowie, z uwzględnieniem komunikacji, aktywizowania i reagowania na potrzeby uczniów. Ocenia dobór i skuteczność metod nauczania stosowanych w nauczaniu historii sztuki (np. analiza dzieła sztuki, dyskusja, miniwykład z prezentacją multimedialną). Identyfikuje stosowane formy i kryteria oceniania (bieżącego, kształtującego, podsumowującego) oraz ich wpływ na proces uczenia się. Analizuje sposoby motywowania uczniów do aktywnego udziału w lekcji historii sztuki. Formułuje wnioski dotyczące efektywności dydaktycznej i wychowawczej obserwowanej lekcji.	Odpowiedni zapis z oceną opiekuna w dzienniku praktyk; rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk, ocena ciągła przez opiekuna praktyk w instytucji.
D.2.U2.	Student planuje i prowadzi pod nadzorem opiekuna serię zajęć dydaktycznych z historii sztuki, dostosowując treści do poziomu uczniów.	Student planuje i prowadzi pod nadzorem opiekuna, zajęcia dydaktyczne z historii sztuki, a w szczególności: formułuje cele operacyjne zajęć z historii sztuki i planuje treści zgodnie z podstawą programową, programem kształcenia oraz założeniami dydaktycznymi. Opracowuje scenariusze lekcji oraz dobiera / przygotowuje materiały dydaktyczne (reprodukcje dzieł,	Odpowiedni zapis z oceną opiekuna w dzienniku praktyk; rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk, ocena ciągła przez opiekuna praktyk w instytucji.

		prezentacje, teksty źródłowe). Dostosowuje zakres i sposób prezentacji treści do wieku, poziomu rozwoju i możliwości poznawczych uczniów.	
D.2.U3.	Student stosuje różnorodne metody nauczania — podające, aktywizujące i praktyczne — w celu efektywnego przekazywania wiedzy z zakresu historii sztuki.	Student podczas zajęć dobiera i stosuje metody oraz formy pracy adekwatne do specyfiki historii sztuki i potrzeb uczniów. Prowadzi zajęcia pod nadzorem opiekuna stosując różnorodne metody w tym metody aktywizujące, np. uczenie się we współpracy, opis i analiza dzieła sztuki, dialog sokratejski.	Odpowiedni zapis z oceną opiekuna w dzienniku praktyk; rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk, ocena ciągła przez opiekuna praktyk w instytucji.
D.2.K1.	Student współpracuje z opiekunem praktyk i nauczycielami w celu doskonalenia kompetencji dydaktycznych i wychowawczych.	Student dokonuje autorefleksji i ewaluacji prowadzonych zajęć na podstawie informacji zwrotnej od opiekuna. Aktywnie uczestniczy we wspólnym planowaniu, realizacji i omawianiu zajęć dydaktycznych. Przyjmuje i wykorzystuje informację zwrotną od opiekuna praktyk. Konsultuje swoje działania dydaktyczne i wychowawcze, wykazując otwartość na wskazówki i krytyczną refleksję.	Odpowiedni zapis z oceną opiekuna w dzienniku praktyk; rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk, ocena ciągła przez opiekuna praktyk w instytucji.
D.2.K2.	Student wykazuje odporność na stres, inicjatywę oraz cierpliwość w pracy z uczniami, oceniając własne predyspozycje do zawodu nauczyciela.	Zachowuje opanowanie i adekwatnie reaguje w sytuacjach trudnych i stresujących w środowisku szkolnym. Okazuje cierpliwość, empatię i konsekwencję w pracy z uczniami o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych. Analizuje własne reakcje, postawy i zachowania w kontekście wymagań pracy nauczyciela.	Odpowiedni zapis z oceną opiekuna w dzienniku praktyk; rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk, ocena ciągła przez opiekuna praktyk w instytucji.
D.2.K3.	Student działa etycznie i odpowiedzialnie w środowisku szkolnym, respektując zasady komunikacji, dyscypliny i szacunku wobec uczniów.	Student przestrzega zasad etyki zawodowej, odpowiedzialności i kultury współpracy. Komunikuje się z uczniami w sposób jasny, kulturalny i oparty na wzajemnym szacunku. Stosuje zasady sprawiedliwego i konsekwentnego postępowania w sytuacjach dydaktycznych i wychowawczych. Dbą o bezpieczeństwo psychiczne i fizyczne uczniów. Respektuje zasady dyscypliny szkolnej, reagując adekwatnie na zachowania uczniów. Uwzględnia podmiotowość i godność ucznia w podejmowanych działaniach dydaktycznych i wychowawczych.	Odpowiedni zapis z oceną opiekuna w dzienniku praktyk; rozmowa z pełnomocnikiem ds. praktyk, ocena ciągła przez opiekuna praktyk w instytucji.

Miejsce odbywania praktyk studenckich

1. Wybór miejsca odbywania praktyk powinien być zgodny z charakterem studiów i umożliwiać realizację zakładanych efektów uczenia się.
2. W przypadku praktyk kierunkowych miejscem odbywania praktyk mogą być m.in.:
  - instytucje kultury jak muzea czy galerie,
  - archiwa i biblioteki, jeśli te posiadają źródła ikonograficzne,
  - fundacje i organizacje kulturalne,
  - instytucje konserwatorskie,
  - sektory edukacji i badań nad sztuką, np. uczestniczenie w grantach, badaniach oraz pracach inwentaryzatorskich prowadzonych pod kierunkiem pracowników Instytutu Historii Sztuki,
  - w redakcjach wydawnictw zajmujących się sztuką.
3. Praktyki dydaktyczne odbywają się na lekcjach historii sztuki w:
  - liceach ogólnokształcących, w których realizowany jest przedmiot historia sztuki,
  - szkołach podstawowych, w których realizowany jest przedmiot historia sztuki,
  - liceach sztuk plastycznych.
4. Praktyka musi mieć charakter merytoryczny i pozostawać w związku z działalnością instytucji, w której jest realizowana. Powinna również być zgodna z kierunkiem studiów oraz kwalifikacjami studenta.
5. Miejsce odbywania studenckich praktyk studenckich powinno uwzględniać potrzeby osób z niepełnosprawnościami oraz zapewniać przyjazne środowisko pracy, dostosowane do ich możliwości i umożliwiające realizację ich potrzeb, w tym swobodny dostęp do budynku, stanowiska pracy oraz pomieszczeń sanitarno-socjalnych. W miarę możliwości pracodawca powinien wyznaczyć pracownika wspierającego osobę z niepełnosprawnością w wykonywaniu zadań związanych z odbywaniem praktyki.